

Slovenski Dom.

Napredno kmetско glasilo.

haja vsako soboto in velja do konca tega leta 1 K za Avstro-Ogrsko, 1 marko za Nemčijo, 2 liri za Italijo in 1/2 dolarja za Ameriko.

Posamezne številke veljajo 10 vinarjev.

Za oznanila se računa: tristopna petit-vrsta 20 vin., vsa stran 60 K, pol strani 30 K, četrt strani 15 K, osminka strani 8 K. Pri vseletni inserciji primeren popust.

Dopisi se naj frankirajo in pošiljajo na uredništvo „Slovenskega Doma“ v Ljubljani, Knaflcova ulica št. 5. I. nadstr. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina in oglasi se naj pošiljajo upravnistvu „Slov. Doma“ v Ljubljani.

Prijateljem in naročnikom „Slovenskega Doma“.

Z novim letom završuje »Slovenski Dom« prvo polletje, odkar je začel izhajati.

Ves ta čas se je neustrašeno boril za pravice slovenskega naroda, predvsem pa za koristi slovenskega kmeta. Ne oziraje se ne na levo ne na desno, je vodil borbo proti vsem tistim, ki hočejo slovenskega kmeta še nadalje ohraniti v verigah odvisnosti in slepe pokorščine kot predmet najbrezvestnejšega izkoriščanja.

»Slovenski Dom« je stal vedno na braniku svobode, bratstva in enakosti.

Zato je vihnel ostro svoje orožje proti vsem tistim, ki zahtevajo pač svobodo zase, od drugih pa zahtevajo, da naj bodo pokorni njihovi služabniki, ki ne bodo niti kihnil, ako jim razni milostljivi gospodje tega posebej ne dovolijo.

Par mesecev šele traja naša borba, a že je rodila vidne uspehe.

Naše ljudstvo je jelo spregledovati, padla mu je mrena z oči in jelo je bistro spoznavati in razločevati svoje prave prijatelje od onih, ki imajo prijateljstvo do njega samo na jeziku.

Naraščati je jela naša armada, naše vrste so se jele množiti, da lahko sedaj »Slovenski Dom« v šestem mesecu svojega obstanka s ponosom zre na tisočglavo četo svojih zvestih soborilcev in somišljenikov.

Toda ta četa, mnogobrojna sicer in močna, še ne zadostuje!

Podvojiti, potrojiti, da, popeteriti se mora, ako hočemo, da bo naša stvar, za katero se borimo in žrtvujemo, zmagovala in napredovala!

Zato somišljeniki: vsi na krov!

Naj ne bo nobenega naprednjaka, ki bi ne bil naročnik »Slovenskega Doma«.

Prijatelji, somišljeniki, razširjajte list, nabirajte pridno naročnike!

Naj ne bo nobene narodne in napredne hiše, kjer bi ne bili naročeni na »Slovenski Dom«.

Somišljeniki, storite svojo dolžnost, kakor bo tudi »Slovenski Dom« vedno vestno in neustrašeno vršil svojo dolžnost kot boritelj za narodnost, naprednost in svobodo!

»Slovenski Dom« bo tudi v prihodnjem letu izhajal kot tednik v dosedanji obliki in se bo skušal izpopolniti v tliko, da bo vsakdo v njem našel dovolj primerne, poučnega, izobraževalnega in zabavnega čtiva.

Naročnina, ki bo znašala za vse leto samo 3 K, je tako nizka, da si list lahko naroči vsakdo.

Prosimo vse prijatelje našega lista, ki so nas že dosedaj tako požrtvovalno podpirali, naj nam ostanejo zvesti tudi v bodoče! Naj pridno nabirajo naročnike, ako mogoče še pred novim letom, ker nam s tem prihranijo mnogo dela in nam omogočijo, da že v naprej lahko določimo potrebno število naklade.

Torej na delo vsi vi, ki vam je ležeče na tem, da se napredne ideje razširijo in vkoreninijo v najširših slojih slovenskega ljudstva.

Našim ženam v preudarek v adventu.

(Dopis dolenjskega kmeta.)

Pišem naslednje vrste, in sicer, ker imam na razpolago polno žalostnih zgledov, kako izgine mir in ljubezen v družini, kakor hitro dobi v njej glavno besedo duhovnik. Koliko gorja se rodi, koliko solz se pretoči in koliko posestev se uniči, kadar poseže v tihi krog rodbinski duhovnik s svojo kruto roko.

S trdnim upanjem, da bosta zvesto in v slogi delovala za svoj in svojih potomcev blagor, stopita mlada poročenca v zakonsko življenje. Vidita sicer pred seboj

trnjevo pot, ali prepričana sta, da bosta vse ovire v zvesti ljubezni in zaupanju drug v drugega premagala. In res, prve dneve, celo leta živita v miru in slogi kot Adam in Eva pred grehom. Sosedje ju zavidajo za njiju srečo. Pridno obdelujeta svoje malo posestvo in se pošteno preživljata. Videti je, kakor da je ni stvari, ki bi mogla skaliti njiju mir. In vendar . . .

Žene so že po naravi obdarovane z nežnimi čuti in so za vse sprejemljive. Hudič in peklo igrata v njihovem čustvovanju veliko ulogo. Kaj čuda, da imajo duhovniki najboljše privržence ravno med ženskami. Ta svoj vpliv na žene izrabljajo v svoje svrhe in skušajo po njih pridobiti zase tudi njihove može. A mož je bitje, ki vidi malo dalje kakor čez plot svoje posestva, pri njem igra pamet prvo ulogo. Za hudiča in peklo ni tako dovzeten in, ko vidi delovanje naših duhovnikov, ki so vse popreje, kakor božji namestniki, tedaj se mu rodi odpor proti tem izkoriščevalcem ljudstva in stopi v krog onih, ki ne gredo slepo za svojim župnikom. A tu se prične lov nanj. Duhovnik obdelava ženo in ji govori, da je bolje zapustiti moža, kakor živeti v bližini »krivoverca«. A mož se ne ukloni, pamet ga vodi in on vztraja pri svojih načelih. A tudi žena se ne ukloni, naščuvana po duhovnikih, in tako izgine mir v družini. Posestvo se zanemarja, propada in mož odide v Ameriko, da bi si opomogel. V tem času upa, se bodo razprtije poravnale.

Od ranega jutra do poznega večera dela in se trudi in pošilja trdo prislužene novce v domovino. Žena pa pridno jemlje z znojem obliti denar svojega pravega moža, a že sv. pismo pravi, da človeku ni dobro samemu biti. Tudi ona si poišče družabnika in zakonska zvestoba je poteptana. Oni ljudje, ki so jo preje ščuvali proti njenemu možu in ji grozili s hudičem, so sedaj tihi, ker jim žena nosi bogate darove za »čast božjo«. In to je njihov namen. Žena pri tem zanemarja posestvo še bolj in poslani denar nič ne hasne.

Mož pride domov, shujšan, bled. Po težkem delu v tujini upa na počitek v do-

movini, v krogu svojih dragih. A tu vidi bridko prevaro. Žena mu je sedaj še bolj odtujena kakor preje in kmalu spozna, kaj je temu vzrok. Loti se ga obup, proda posestvo in prične pijančevati, otroke in ženo, ki jo sedaj vsi zapuste, mora pa preživljati občina. Pregarjajo jih od hiše do hiše in kažejo s prsti nanje, češ, kaj so bili nekdanj in kaj so sedaj. In kdo je temu vzrok?

Tisti, ki so posegli s surovo svojo roko v mirno in srečno zakonsko življenje, naščuvalisoprogoproti soprogu in zasejali seme sovraštva, prepira in nesporazumljenja v srca zakoncev ter zanetili v nja plamen medsebojnega nezaupanja.

Zato slovenske žene, bodite oprezne in čuvajte se brezvestnih hujskačev — in naj bodo ti tudi v duhovniški obleki —, ako hočete, da bo vladal v vaši hiši mir, ljubezen in sreča, blagri, ki so predpogoj vsakega rodbinskega življenja.

Politični pregled.

Avstrija.

V sredo je sklenila »Slovanska Enota«, da prične v poslanski zbornici zopet z obstrukcijo, ker vlada in nemške stranke nečejo zpolniti njenih zahtev.

Znano je, da stranke, združene v »Slovanski Enoti« zahtevajo odstop Bienertovega kabineta. Bienert, ki ima oporo ne samo v nemških strankah, marveč predvsem na najvišjem mestu, neče o svojem odstopu ničesar slišati, marveč terja, naj se mu Slovani brezpogojno uklonijo.

Slovanske stranke so sedaj glasno izrekle, da tega ne store. In kaj bo posledica tega? Brez dvoma **razpust državnega zbora in razpis novih volitev**. Skoro gotovo je torej, da bomo imeli spomladi nove volitve v državni zbor. Somišljenike opozarjamo na to že danes in jih pozivamo, naj se že sedaj prično pripravljati na te volitve.

Hrvatska in Ogrska.

Na Hrvatskem in Ogrskem je zavladalo v zadnjem času v političnem življenju sumljivo brezvetrije. Zavladal je mir, kakor pred bližajočo se nevihto. Na Ogrskem se pripravlja Juštova stranka na odločilno borbo proti težnjam dunajskih krogov, na Hrvatskem pa dela svojo politično oporoko ban baron Rauch, ki mu ima zaviti vrat na Dunaju se vršča pravda hrvatskih in srbskih narodnih poslancev proti tistim najetim ljudem, ki so jih po naročilu ministra Aehrenthala in barona Raucha obdolžili, da so v zvezi s srbsko vlado.

Srbija in Bolgarska.

Na Srbskem imajo zopet ministrsko krizo. Odstopil je vojni minister Marin-

ković, ker mu proračunski odsek ni dovolil novih 30 milijonov za vojne namene. Pravijo, da bo odstopilo vse ministrstvo. — Razmere med Bolgarsko in Srbijo postajajo vedno bolj prijateljske, kar zlasti izpričuje prijateljsko občevanje obeh kraljevskih rodbin med sabo. Preteklo nedeljo se je peljal mimo Belgrada bolgarski kralj Ferdinand. Kraljevič Aleksander se mu je peljal nasproti do Niša. Zatrjuje se, da je kralj Ferdinand določil kraljeviča za ženina svoje hčere Evdoksije.

Italija.

Na Laškem je prišlo na krmilo ministrstvo Sonino, ki je bolj prijazno Franciji in Rusiji, kakor Avstriji in Nemčiji. Splošno se sodi, da izstopi Italija v doglednem času iz trozveze.

Anglija.

Na Angleškem divja hud volilni boj za volitve v poslansko zbornico. Vse kaže na to, da bodo pri volitvah, ki se vrše v drugi polovici januarja, zmagali liberalci, ki so napisali na svojo zastavo odpravo vseh predpravil poslanske zbornice.

Razgled po Slovenskem.

r **Klerikalci na strani Nemcev**. Pretekli teden se je pričela pred dunajskim porotnim sodiščem velika politična pravda, o kateri smo že opetovano govorili v našem listu. Tožitelji so hrvaški in srbski narodni poslanci, ki tožijo židovskega profesorja dr. Friedjunga in krščansko-socialni list »Reichspost«, ker sta jim očitala, da so v zvezi s srbsko vlado in da so od nje dobivali gmotno podporo. Še predno je bila razprava, je ves svet vedel, ki ne gleda skozi nemško-židovske in krščansko-socialne naočnike, da je ta obdolžitev podlo obrekovanje. Tudi obravnava sama je to pokazala, zakaj obtožena nista doslej mogla predložiti niti enega zanesljivega dokaza za svoje trditve, nasprotno, kar sta predložila, vse to nosi očiten znak na sebi, da je **ponarejeno**. O tem je prepričana vsa javnost — izvzemši nemško-židovska. Takisto je prepričana vsa poštena javnost, da nima Friedjungovo in »Reichspostino« obrekovanje nobenega drugega namena, kakor oblatiti in omadeževati hrvatske in srbske narodne poslance, ker hočejo voditi pošteno narodno politiko in nečejo plesati tako, kakor žvižgajo razni dunajski in madžarski oblastneži. A naši klerikalci, ki v zadnjem času toliko govore o slovanstvu? **Ti stoje na strani Nemcev in Židov in njihovo glasilo »Slovenec« pomaga blatiti one slovanske politike, ki si na Dunaju iščejo zadoščenja za podlo obrekovanje s strani podkupljenega nemško-židovskega časopisja!** In takšni ljudje, ki nimajo niti iskric narodnega čustva, ki pluvajo v svojo lastno skledo, ti ljudje ho-

čejo še veljati za dobre Slovence? Vprašamo Tebe, pošteni slovenski kmet, ki imaš planteče narodno prepričanje v srcu, a ne samo na jeziku, kakor oni, ali imajo klerikalci po vsem tem še pravico se prištevat med dobre in poštene Slovence? To so izrodki, ne pa Slovenci!

r **Brezobrestna posojila za obnovitev po trtni uši opustošenih vinogradov** se ne podeljujejo več, odkar imajo klerikalci večino v deželzem zboru. Kmet, odpri na stežaj oči in spreglej, da klerikalci iščejo le svojih koristi, ne pa tvojih!

r **Novi občinski odbor v Brežicah** je po zadnjih volitvah dne 7. decembra t. l. zopet popolnoma nemčurski. **Slovinci se volitev niso udeležili**. Med odborniki I. volilnega razreda figurira tudi nadinženir **Radovan Sernee** iz znane ugledne slovenske obitelji. Po zatrdilu graške tetke »Tagespošte« je tudi on — »deutschfreundlich«. Je-li to mogoče?

r **Požar v božji hiši**. V Št. Pavlu pri Preboldu na Štajerskem je nastal minuli praznik **med župnikovo pridigo** v žagradu ogenj, ki je uničil dve shrambi in vso cerkveno obleko. Škode je okrog 4000 K.

r **Na vislice** je obsodilo mariborsko porotno sodišče dne 10. t. m. 25letnega Antona Neubaura iz Zagorcev, njegovega 18letnega brata Franceta pa na 20 let težke ječe. Navedena sta, kakor znano, dne 7. oktobra t. l. umorila in oropala raznašalca kruha Franceta Ploja iz Kapelskega vrha. Obsodbo sta poslušala popolnoma mirno.

r **Iz ljubosumnosti**. Ko je bil meseca julija t. l. kompanijski tambor 5. poljske kompanije v Pulju Franc Mir, doma v Krabonošu na dopustu, se je zaljubil v posestnikovo hčer Rozalijo Peleel iz Ivanjcev na Štajerskem. Tudi Rozaliji je Mir ugajal tako, da je zapustila svojega prejšnjega izvoljenca 21letnega Alojzija Mlinariča ter se raje oklenila Mira. V noči 14. julija je Mlinarič čakal zaljubljenec, ker je vedel, da se morata vrniti od soseda domov. Ko ju je okrog 11. ure zapazil, je skočil na Mira ter ga tako sunil s škarpami v oko, da mu je izteklo. Radi tega je bil dne 11. t. m. Mlinarič obsojen pred mariborskim porotnim sodiščem na 13 mesecev težke ječe, v plačilo stroškov za zdravljenje, 100 K boleštine in 1000 K za izgubljeno oko.

r **Zaradi ljubice**. V nedeljo po 12. uri po noči se je skrtil v hiši št. 2 na Radeckega cesti nek ključavničar z namenom, da gre posetit svojo ljubico. Ko ga je opazil v hiši stanujoči krojaški pomočnik Sekula in še nek drug njegov znanec, je nastal ogenj v strehi. Začela sta kričati, da je tat ter ga prijela. Ta je sicer povedal, čemu je prišel, a vse zaman. Poklicali so stražnika, ki je zaljubljenca odpeljal na urad, spremila pa sta ga tudi oba preje omenjena. Pri policiji so mu odvzeli samokres, katerega je bil pokazal v veži, potem pa

ga, ko sta odšla hišna stanovaleca domov, izpustili. Fantu pa zaljubljena kri ni dala miru in šel je zopet nazaj ter bil v veži znova zasačen. Začela se je zopet rabuka. Hišna stanovaleca sta ga postavila pod kap, na to pa je prišla na pomoč še ključavničarjeva ljubica in direndaj je vedno naraščal. Pri tem je ključavničar z nožem sunil Sekulo v levo roko ter mu prerezal žilo. Cela klapa je na to prišla v osrednjo stražnico, kjer je zadobil Sekula prvo pomoč, potem so ga pa prepeljali z rešilnim vozom v deželno bolnico, ključavničarja so pridržali v zaporu, njegova ljubica pa je odšla sama domov. Zadnjo besedo bode imelo sodišče.

Dolenjski novičar.

Novice iz Zagorja ob Savi.

d Volitve v okrajno bolniško blagajno litijsko. V torek, dne 30. novembra so volili pri nas delodajalci v ta zavod. Kljub temu, da načelstvo ni razpostavilo volilnega imenika na ogled in tudi mnogo naših volilcev ni dobilo legitimacij, so vendar zmagali naprednjaki s 24 proti 11 glasovom, dokaz, kje ima Čobal še svoje pristaše. Za njim stoje le še steklarji in brusarji, a upamo, da bodo tudi ti spregledali in ga prisilili, da bo moral vzeti kramp v roke, ako bo hotel živeti. Pri teh volitvah sta se razodela dva nova Čobalova pristaša, to sta Franc Cirar, čevljar in Matija Drole, krojač. Prvi je pokazal svojo pristno narodnost s tem, da se je odzval na poklic s »Hier«, medtem ko so drugi molčali ali pa se, kar je edino prav, oglašili slovensko. Pri Cirarju že mora biti »ekstravuršt«, saj je bil celo Čobalov kandidat in ponosen na to svoje nezasluzeno dostojanstvo. Drole pa kaj rad skače okoli naprednjakov, kadar se gre za zaslužek. Pa sedaj se poznamo, nova socija, in vedeli bomo, kaj imamo storiti. — Takoj v nedeljo potem so volili delojemalci in delavci. Šance za nas so bile slabe že zaradi časa, ki so se v njem vršile volitve; na zimo odidejo namreč vsi nestalni delavci v domovino in ti vidijo nekoliko dalje ter se ne dajo od Čobala komandirati. Tudi se ni od naše strani dosti agitiralo, medtem ko je Čobal prignal zadnjega svojega pristaša na volišče, celo ljudi, ki so bili v bolniškem stanju in se pod izgubo bolnišičine ne smejoginiti iz sobe. Seveda ta možakar ni izgubil bolniške podpore, ker je volil Čobalovce, medtem, ko je bila ta dvema delavcema odvzeta, ker sta se malo genila iz hiše. — Zmagali so Čobalovci. Vendar nas ta njegova zmaga ne sme potreti, z vztrajnim delom bomo dosegli uspehe. Združimo se v N. D. O., ki naj nastopi javno in pogumno, a se ne sme skrivati kot ponižna devica. V delu je rešitev in zmaga!

d Značilno. Pri sodnijski obravnavi v Litiji radi razžaljenja časti je priznal so-

drug Ranzinger, da so ga njegovi pristaši na dan občinskih volitev napojili, ker so vedeli: »da sem takoj neumen, kadar sem pijan; sicer sem pa pošten Slovenec.« Značilno za naše rdečkarje, ki si skušajo na ta način pomagati. Od takih ljudi se bo vsak pošten človek obrnil in šel k onim, kjer je doma olika. In to je »Sokol« in N. D. O. Zato pa delavci, pristopajte v obilnem številu k »Sokolu« in N. D. O.!

d Pokopališče. Vrše se pogajanja, da zgradita arziška in kotredeška občina vsaka svoje pokopališče, ker je v Zagorju vedno premajhno za vse tri občine. Dalje pa leži naše pokopališče na jako nepripravnem prostoru. Ob vznožju hribečka, ki na njem leži pokopališče, so stavljeni liše. Vsaka voda, ki teče po tem hribečku navzdol, je prepojena z raznimi strupenimi snovmi trupel in ne more biti zdrava. Upamo, da bodo pogajanja imela uspeh in da se bode naše pokopališče razbremenilo.

d Nesreča. V Maksovem rovu sta pred kratkim trčila skupaj dva motorja na bencin. Motorja sta se močno pokvarila, tudi strojevodja Kuhar je bil teško telesno poškodovan. Promet iz jame je bil par ur ustavljen. Vzrok nesreče je bil ta, ker niso delavci vedeli, da še ni prišel prvi motor iz jame in so drugega spustili v rov, po katerem je položen le en tir.

Novice iz Št. Janža na Dolenjskem

d Naš župnik. Našo faro je »oblago-daril« škof z župnikom, ki o njem dvomimo, ako se mu kolesa vrtijo v pravem redu, ali se pa čuti toliko vzvišenega nad navadnim človeštvom, da se drzne norčevati se iz gosposke in iz nas kmetov. Gotovo se mu godi predobro, sicer bi delal drugače. Gotovo je še vsem v spominu, kako je pred par leti tožil in dal rubiti par kmetov za bero. S tem je jasno dokazal, da ni župni, ampak žepni pastir. In letos je dosegel, da se bomo morali odkupiti za dolžno bero. A v sredo, na praznik sp. M. D., je stopil ta župnik na leco ter s kraja, kjer se mora oznanjevati čista in nepopadena resnica, rekel to - le: »Bera je prostovoljna reč. Nikjer ni zapisano, da bi moral kmet dajati župniku bero.« Svetoval je tudi, naj pošlje fara dva zastopnika k okrajnemu glavarstvu, ki jo bodeta zastopala v zadevi bere. Priznal je, da je na Dunaju dvakrat radi bere propadel. In isto je potrdil tudi nekaterim kmetom, ki so šli po maši takoj k njemu in ga vprašali, ako vztraja pri svojih besedah. Dostavil je še, da bi on, ko bi bil na mestu kmetov, ne plačal vinarja za bero. Gosp. župnik, ali se ne pravi to, norčevati se iz kmetov, ko vsi bitko čutimo jarem bere na sebi in dobro vemo, da jo moramo dajati? Vprašamo dalje, kako se strinjajo Vaše besede z omenjeno rubežnijo? Ali bi res radi, da bi se vzdignili farani in Vas

z metlami napodili odtod? Spomnite se, kako ste morali nečastno oditi iz svoje prejšnje fare in bodite prepričani, da naša vas ni kraj, kjer bi lahko uganjali svoje budalosti. — Pa tudi nad naš občinski odbor se je spravil, češ, da svoje občine nič ne brani glede bere, ko vendar vsak dobro ve, da nima občinski odbor v zadevi bere ničesar govoriti. Mi našemu občinskemu odboru popolnoma zaupamo, a župnika še vedno peče dejstvo, da je pri zadnjih občinskih volitvah tako imenitno propadel, da se poštenjak ne bi prikazal več na svetlo, ako bi tako propadel. Tudi mu ne gre v njegovo »posvečeno« butico, kako si upa občinski odbor odreči poplačanje njegovih dolgov, ki jih je napravil brez dovoljenja občinskega odbora. Pa se bo že moral navaditi na take »upornosti«, sicer pa naj pobere šila in kopita in naj gre; za njim se itak ne bo nihče jokal. Če pa ostanete, gosp. župnik, tedaj vedite, da Šentjanževci nismo ljudje, ki bi se od Vas dali komandirati. F a r a n i.

d Z Iga nam pišejo: Pravijo, da sta imela župnik Mauring in škof Bonaventura prav buren nastop in da se je Mauring baje škofa celo lotil. Če je to res, ne vemo, a verjetno je, kdor Mauringa pozna. Mauring zapusti baje že v kratkem Ig, na njegovo mesto pa pride, kakor zatrjujejo, znani kaplan Köchler s Trnovega. — Končno vam sporočam veselo vest, da pričnemo spomladi zidati »Sokolski Dom« kot zavetišče »Sokola« in vseh drugih narodnih društev.

d Prireditve Ciril - Metodove podružnice za Škofeljco, Ig in Laverco se je preteklo nedeljo prav dobro obnesla. Priredila se je v steklenem salonu gosp. Ogoreleca ter obsegala živo sliko »Marijino oznanenje« ter šaloigra »Oče so rekli, da le«. Slika je bila v vsakem oziru izvrstna. Igra je po svoji vsebini nehvaležna, vendar so jo škofeljski diletantje — večina jih je nastopila prvič — igrali prav dobro ter s popolnim razumevanjem. Posameznih ulog ne naštevamo, naj zadostuje zagotovilo, da se požrtvovalni diletantje čisto lahko mirno pokažejo ljubljanskim in drugim gostom, katerih so se menda tokrat bali, ker smo o prireditvi tako malo slišali. Že sedaj pa opozarjamo, da bo marljiva podružnica s svojimi prireditvami nadaljevala na Štefanov dan in ob Novem letu. Posebno hoče iznenaditi z novimi živimi slikami. Ta prireditve je prinesla podružnici pokritje stroškov za gledališke predstave, osrednji družbi pa še tudi nekaj »čistega«. Vsa čast na nesebičnem trudu in rodoljubnem delu prirediteljev! Gotovo se ob prihodnji prireditvi na Štefanov dan ustavi marsikateri gost pod Ogorelčevo streho, saj bo našel pošteno zabavo in dobro postrežbo.

d »Sokol« Sv. Križ-Kostajevica je dobil orodje tudi za kostanjeviško telovad-

nico, kjer se marljivo telovadi dvakrat do trikrat na teden. Tudi je prišel v Kostanjevico nov vaditelj-strokovnjak. Ker ima društvo poleg tega dokaj vnetih podpornih članov, je obstoj »Sokola« tudi v Kostanjevici zasiguran. Odbor je sklenil prirediti 30. januarja prih. leta v Kostanjevici sokolsko veselico z gledališko predstavo, tombo in plesom, kar naj blagovole sosedna društva pri svojih prireditvah že sedaj uvaževati.

d Napredno politično in gospodarsko društvo za kostanjeviški okraj ima v nedeljo dne 19. t. m. ob 3. popoldne v gostilni g. Štravsca v Kostanjevici sejo odbora in zaupnikov, na kar se somišljeniki opozarjajo. Na dnevnem redu je več važnih gospodarskih in drugih točk.

d Nagrada. Francu Jordanu iz Kostanjevice se je priznala nagrada v znesku 52 K 50 h, ker je, tvegajoč lastno življenje, rešil iz vode svojo sestro Marijo.

d Iz Čateža ob Savi. V nedeljo, 12. decembra t. l. umrl je pri nas 89 let stari upokojeni učitelj Janez Tršelič. Služboval je najprej na Čatežu, potem v Dolini, v Čatežu (novomeški okraj), v Beli Cerkvi, kjer je bil l. 1894. upokojen z letnino 700 K pokojnine. Kako se je mogel ta mož z 58 K mesečno preživljati, je pač težko umljivo, toda ne za učitelje. Pri nas na Čatežu je bil tri leta tudi župan ter prvi učitelj na tej šoli.

d V Zatičini bo v nedeljo, dne 19. decembra t. l. v gostilni pri kolodvoru pri g. Hrastu ob pol 4. popoldne občni zbor podružnice družbe sv. Cirila in Metoda za Zatično, Višnje goru in Krko. Vabljeni so vsi udje in prijatelji naše šolske družbe.

d Čuden pojav. Preteklo soboto zvečer se je blizu vasi Sela pri Toplicah udrla zemlja ravno pod neko debelo tepko, da je drevo do tri metre globoko v kotlini. Tisti, ki so pojav čuli, pravijo, da je zašumelo kakor bi kaj v vodo zdrknilo.

Gorenjski novičar.

Novice iz Št. Vidu nad Ljubljano.

g Mizarsko zadrugo v Št. Vidu prosimo prav vljudno za pojasnilo v tej zadevi: Ali je zadrugi znano, zakaj da je načelnik te zadruge odslovlil iz službe že nad leto dni nastavljen knjižgovodkinjo? Zakaj niso proti takemu samovoljnemu postopanju energično nastopili in onemogočili knjižgovodkinji izstop iz službe? Ali ni bilo vsem 22terim (?) članom popolnoma znano, da je ta uslužbenka bila vsikdar na svojem mestu v vestnosti in natančnosti? Ali tem članom ni bilo znano, da je načelnikova žena natolcevala in obrekovala to gospodično, ter da je moža prisilila, da jo je odslovlil? Ali ni bilo vsem 22. članom dobro znano, da je bilo vse to laž, kar je načelnikova žena spravila v svet, in da je

bilo to, da imata medsebojno ljubavno razmerje, najostudnejše obrekovanje? Nadalje! Ali ni mogoče, da bi zamogel načelnik prisiliti svojo ženo, da to obrekovanje prekliča in vrne uslužbenki ukradeno čast? In je li to lepo, da se jo sredi zime odslovi? Ali je to krščanska ljubezen do svojega bližnjega? Ali je to početje sad klerikalne vzgoje? — Kaj rečete na to, vi 22teri združni jogri? Kje je Vaš vpliv in kje Vaša značajnost? — No — odgovorite!! — Pričakujemo odgovora! — **N e k a t e r i o b č a n i.**

g Za kratek čas. Miha: I, kako je vendar to, da kadar vabi Zabret na kako prireditev, ki se ima vršiti v Cebavovem hlevu, vselej pripomni, da naj pridejo le njegovi somišljeniki. I zakaj pa vsi ne? To se mi zdi čudno. — Jože: To ni prav nič čudnega, ljubi Miha. Zabret že ve, da v hlev ne spada vsakdo, ampak le volički in oslički.

Jeseniške novice.

g »Varujte se pohujševalcev,« tako je priporočal svojim ovčicam naš kaplan preteklo nedeljo, ko jim je razlagal škofovo brošuro. No, to je bilo pač nepotrebno, ker mi dobro vemo, kdo je oče vsega najnovejšega pohujšanja na Kranjskem. Saj vendar vsak človek ve, da ta mož, ki ga sedaj perejo po vseh koncih in krajih, na Jesenicah že preje ni bil priljubljen. Gospoda se gotovo še spominja tiste žalostne podoknice, ko se je prišel »prevzvišeni« zahvalit z besedami: »Bog lonaj za musko«. Kako so se delavci koj tik njega oglasili, češ, za naše vinarje igrajo, a ne iz ljubezni in spoštovanja do vas.

g Pobožno čuki so molili, klobase so za to dobili. Na Koroški Beli novopečeni čuki menda niso nič kaj posebno vneti za čast božjo. Za to je bilo pa treba posebne reklame, da se jih spravi skupno k spovedi in obhajilu. Res jo je pogruntal bevški gospod. Obljubil jim je, da jih pelje v nedeljo popoldne k Vodičarju na klobase. In to je pomagalo: čuki so se kar cedili same pobožnosti, ko so zvedeli, da jih čaka mastna večerja. No, pa so se tudi junaško vedli potem pri klobasah na katoliški podlagi. Ko so drugi dan delavci vprašali za klobase, jim je dekla žalostno povedala, da so vse snedli čuki. Želimo seveda vsem skupaj dober tek.

g »Najmanj je fantov na Jesenicah v »Marijini družbi,« tako je tožil naš kaplan na Savi. Mi mu svetujemo, naj priredi vsako nedeljo fantom pojedino klobas, pa se bodo gotovo vsi čuki zapisali v »Marijino družbo«, čeprav se je sedaj z vsemi štirimi branijo.

g »Drei mal drei ist neun, du bist a grosse Schwein,« to lepo nemško pesem so prepevali naši čuki, ki so se jo naučili, ko so na Koroškem svoj čas svinje pasli, na Marijin praznik zvečer v neki gostilni na Savi. Da so bili pošteno nadelani, se pač

razume. Tako so končali v globoki pobožnosti praznik Marijini jeseniški čuki.

g »Moč uniforme,« igro v 3. dejanjih, uprizori »Ciril-Metodova podružnica« v nedeljo dne 19. t. m. Sodeluje mladi sokolski tamburaški klub pod vodstvom učitelja g. Pibroveca. Na zdar!

g Tukajšna kmetijska podružnica je priredila pretekli mesec 21. kmetijski sestanek. Bil je jako lepo obiskan. Udeležilo se ga je nad 60 poslušalcev. Predaval nam je g. živinozdravnik Miklavčič. Dokaz, da se za kmetijski napredek naši kmetje jako zanimajo. Dne 8. t. m. je bil občni zbor iste podružnice, ki je bil tudi prav dobro obiskan in jako živahen. Na tem občnem zboru se je na predlog člana g. Pipana delovanje podružnice v toliko spremenilo, da se v bodoče ne bode več bavila s kmetijskimi stroji kot so slamoreznice in mlatilnice. Tek časa je namreč zahteval, da so tu stopile v akcijo gospodarske zadruge, ki imajo v tem oziru bolj proste roke, oziroma veliko večjo varnost, ker so osnovane na združnem temelju. Kmetijska podružnica pa je na ta način razbremenjena in bo lahko veliko več delala na toretično-kmetijskem polju, kar je gotovo pozdravljati. Podružnica pa je tudi v prijetnem položaju aktivnosti. Občni zbor je namreč pokazal, da je brez dolga, ima premoženje v ozadju in poleg tega še gotovino, kar je dokaz, da je v spretnih vodstvenih rokah. Dokler je bil namreč nje načelnik znani Klanfarjev Tone, je podružnica umirala na jetiki, imela je namreč vsako leto več dolga, tako da je bila, ko jo je on iz rok spustil, falitna. Kakor hitro pa se je otrešla njegovega gospodstva, je napredovala in danes smo kmetje v nji sami gospodarji in se prav dobro počutimo. Vsakemu je namreč prosta beseda in vsak sme brez strahu povedati svoje mnenje, ker se mu ni bati, da bi nad njim zaropotal kaki Klanfar. Lepo je res tako samostojno kmetijsko delo, dal bog, da se to kmalu razširi tudi v občinskem gospodarstvu.

g Strašna nesreča se je pripetila v nedeljo dopoldne ob 9. na tukajšnjem kolodvoru. Železničar Mrak, doma iz Kranjske gore, je hotel pripeti vozove skupaj. V istem hipu so ga prijeli odbijači za vrat in prsi ter ga tako zmečkali, da je bil na mestu mrtev.

g Zadnji Radeckega veteran jeseniške občine, znan pod imenom Žgajnar, doma na Hrušici, je v ponedeljek umrl. Mož je rad pripovedoval, koliko je pretrpel 48. leta na Laškem. Ob takih prilikah je sam sebe imenoval vedno le grof Korenina. — Bodi mu zemljica lahka!

g Iz Železnikov. Znani »Domoljubov« dopisnik je pokazal v zadnji številki, za kaj se mu gre že ves čas njegovega bivanja v našem kraju. Bližajo se občinske volitve, in ker je skoraj gotovo, da bo potem sedanjemu županu in sedanji večini

odklenkalo, natrosil je mož v »Domoljubu« polno očitanj in zasramovanj na napredne naše može. Zdi se mu pa, da njegov napor ne bo imel kaj vspeha, ker če bodo on in njegovi pristaši zavozili, ne bo to njega nič bolelo, pobasal bo svojo ropotijo in odšel drugam ljudi hujskat. Mi pa nismo tako hladni, ker tu se gre za napredek trga, za blagor Železnikarjev in za naše groše. Posebno hudo so dopisniku v želodeu gostilničarji, trgovci in drugi obrtniki. Ali mari obrtniki niso Železnikarji, ali ne ve, da bije po Železnikarjih, če bije po obrtnikih? Obrtniki tvorijo znaten del prebivalstva našega trga in so tudi med največjimi davkoplačevalci. Ali nam bo gospodaril in ukazoval tujec, ki je včeraj prišel, a jutri že morebiti odide? Upamo, da se ljudje ne bodo dali našuntati od njega. Ne rečemo, da se ni včasih kaj grešilo in kaj koristnega opustilo. To vemo mi bolje kot dopisnik, ki se je še komaj ogrel v Železnikih, dasi že ve, kdo je Štöcov Peter. Res so včasih nekateri druge preveč čez ramo gledali, ali sedaj je to drugače. Nov čas je rodil nove, bolj demokratične ljudi, ki jim je blagor ljudstva na srečo. Dopisniku in njegovi stranki pa ljudstvo ni drugega kot sredstvo, s katerim hočejo ugnati svobodnejše misleče ljudi. Dopisnik agitira z žebljarsko zadrugo. Mi pa dobro vemo, da je to samo agitacijsko sredstvo, ki pa bržkone ne bo nič izdalo. Nasprotno pa se napredni ljudje že več časa pečajo z mislijo, da se vpelje v Železnike obrt, ki bo dajala vsem onim, ki sedaj nimajo dela, dober in stalen zaslužek. Ta obrt pa tudi ne bo zahtevala nikakih velikih stroškov in ne dolgega učenja. V ta namen so pripravljene napredni možje seči v žep in založiti začetni kapital. Zato upamo, da v prihodnjem občinskem svetu ne bosta igrala glavne vloge Štrajnar in njegov pokrovitelj.

g Zimskošportni vlaki v Bohinj in na Bled. Krasota zimskega športa in velikanski njegov vpliv na človeško zdravje se obče priznava. Najboljši dokaz za to nam nudi Švica s svojim Engadinom, v katerem se blestita svetovnoznana St. Moric in Davos. Tudi Dunaj je že dobil svoj Engadin, namreč Semmering in tam vlada pozimi najživahnejše življenje. Pa tudi pri nas na jugu hitimo z velikimi koraki naprej, ustvarja se nam centrum zimskega športa v **Bohinju**, ki vsled svoje naravne lege in izbornih razmer obeta postati za Trst in Primorsko to, kar Semmering za Dunaj. Zimski šport v Bohinju se dviga od leta do leta, zanimanje raste in poklicani faktorji so investirali zlasti letos velik kapital, da se zamore zimski šport v Bohinju moderno razviti. Vsi hoteli in gostilne ostanejo odprti. Že lansko leto je obiskalo Bohinj nad 2000 prijateljev zimskega športa, upamo, da se to število letos podvoji, če ne potroji, kajti Bohinj bode letos res pravo središče zimskih zabav.

Tržaška direkcija državnih železnic je namreč pokazala svoj razum in svojo naklonjenost zimskemu športu v Bohinju in na Bledu s tem, da vpelje v času od 19. decembra do 1. marca ob nedeljah in praznikih poseben športni vlak iz Trsta, za jako znižane cene. Dalje je dovolila tudi članom športnih društev jako znižane vozne cene za vse vlake v te kraje, in sicer iz **Gorice, Ljubljane in Trsta.**

g Tatinski hlapec. Ko je gospodinja Frančiška Mazek v Kamniku dne 21. oktobra t. l. zvečer utrujena na stolu zadremala, prisedel je k nji domači hlapec Martin Kladnik, privil luč nazaj ter deklo in domačo hčerko Angelo odpravil iz kuhinje. Ko se je slednja čez nekaj časa vrnila, je videla, kako je Kladnik roko iz materinega žepa potegnil. Takoj na to je pogrešila gospodinjo 13 K, katere je imela v predpasnikovem žepu. Obdolženec je bil obsojen na mesec težke ječe.

g Aretovan je bil v soboto 34letni predkaznovani vagant Ivan Vrhovnik iz Tunjic v kamniškem okraju, kateri je pri neki priliki še meseca septembra izmaknil delavsko knjižico Alojziju Škrlju iz Most, v kateri je bil bankovec za 20 K. Možakar se je varno izogibal, vedoč, da je zasledovan tako zaradi te, kakor tudi zaradi drugih tatvin; varnostnim organom je prišel slednjič na Rimski cesti vendar v roko pravice. Odali so ga sodišču.

g Aretovan goljuf. Pred meseci je prišel k nekemu mehaniku na Marije Terezije cesti 29letni malopridni potnik Fran Kučera iz Kamnika ter izvabil od njega za 24 K gramofonski plošč. Pri tem pa mu je še prigovoril, češ, da je tudi zavarovalni potnik, da se je dal mehanik pri njem zavarovati, za kar mu je dal 6 K predujema. Po ovadbi je bil Kučera aretovan in izroččen sodišču. Ker je baje tudi druge stranke na ta ali oni način ogoljufal, naj se prizadeti čim preje zglase pri mestni policiji.

Notranjski novičar.

n Opozarjamo na ustanovni občni zbor društva »Sokolski dom« v Postojni, ki se vrši v soboto, dne 18. grudnia 1909 ob pol 9. zvečer v gostilniški sobi g. Baraga s sledečim sporedom: 1. pozdrav predsednika pripravljalnega odbora; 2. poročilo zapisnikarjevo pripravljalnega odbora; 3. sprejemanje članov; 4. a) volitev predsednika, b) volitev odbora; 5. slučajnosti. Ker je novo društvo za obstoj in razvoj »Sokola« neobhodno potrebno, se opozarjajo bratje Sokoli in vsi oni, kojim je napredek narodnih društev na srečo, da se v mnogobrojnem številu vdeležijo ustanovnega občnega zbora! Na zdar!

n Za »Sokolski dom v Postojni« so darovali: br. Jos. Kraigher 2 K, iz nabiral-

nika v hotelu »pri Kroni« 28 K. Srčua hvala! Na zdar!

n V Postojni bi imel lepe dohodke učitelj gosli, klavirja in petja, ker je obilo mladine na ljudski in meščanski šoli, ki nima prilike — od kar je odšel kapelnik Kubišta — da nadaljuje nauk v glasbeni umetnosti, ker ni v to posebne učne moči na razpolago.

n Postojnski tamburaški zbor in dramatični klub priredita »Silvestrov večer«.

n Nov odvetnik. Kakor se čuje, se z novim letom nastani v Postojni nov odvetnik g. dr. Ign. Jane, odvetniški kandidat v Gorici.

n Tutti frutti iz Postojne. Zima je nastopila s hudo burjo. Hansi še vedno uraduje in spi v sobi okrajnega glavarstva. Kako je pa s pavšalno kurjavo? Ker ni mogel krajni šolski svet dovoliti stanarine učiteljstvu, so učitelji izstopili iz vseh narodnih društev na dan sv. Miklavža. Zasluzek majhen, izdatki veliki, značajev malo. Slabi časi se bližajo nam Slovincem, gospod urednik! Nemški Volksrat bi nam rad vstulil nemškega sodnega predstojnika. Kam pa to pride?! Š k l e f a j s a r.

n Vinska kupčija na Vipavskem je letos prav živahna. Odprodalo se je že obilo letošnjega pridelka. Največ vina se je izvozilo na Dunaj, Gorenje in Dolenje Avstrijsko.

n Ošpice (rabadi) so silno razširjene med otroci v Vremski dolini. Radi te bolezni zaprli so tudi šole do 20. t. m.

n Kmetijska posojilnica v Vremah, ki je bila še le letos proti koncu leta ustanovljena, jako dobro napreduje. Ljudstvo zadobiva vedno večje zaupanje do tega mladega denarnega zavoda. Za ustanovitev in napredek te prepotrebne posojilnice v Vremski dolini si je pridobil največ zaslug vrli vremski nadučitelj g. Julij Cencič, ki se pri vsaki priliki pokaže, da ima srce in voljo pomagati kmetu-trpinu.

n Iz Vrem. V kratkem nas zapusti naš kaplan Jakob Kalan in se preseli kot župni upravitelj v Podkraj na Vipavskem. V Vremah je bil splošno priljubljen, ker je še eden tistih redkih duhovnikov, ki jim ni glavni poklic politika, zato pa le čestitamo njegovim prihodnjim faranom, ker dobili bodo duhovnika, s katerim bodo lahko živeli v miru.

n Iz loške doline nam pišejo: »Narodna čitalnica« in »Pevski klub« sta nam priredila letos prav lep in zabaven Miklavžev večer, dasi so neusmiljeno ruvali ta dan naravni elementi in se je bilo bati že radi tega skromne udeležbe. Posebno pridno pa so ruvali že nekaj dni prej gotovi človeški elementi iz gole osebnosti in sebičnosti. Ker je bil čisti prebitek namenjen koristi družbe sv. Cirila in Metoda in »Učiteljskemu konviktu«, se omenjeno ruvanje ne more nikakor dovolj obsojati. Narodno izdajstvo je, ako rujejo ljudje, ki so jih vedno polna usta narodne zavedno-

sti, proti narodnim namenom. Resnično sram nas je, da žive med nami ljudje take vrste, ki onečaščajo na veselje političnega sovraga ugled loške doline, ki je doslej še vedno veljala za eno najbolj narodnih. Sram nas je, da bi s svojim upravičenim obsojanjem žalili tiste vrle može, ki so si tekom bivanja v dolini veliko prizadevali povzdigniti nje ugled, ki ga pa njih nasledniki tako surovo ubijajo! Mnogoštevilna udeležba je pač jasno pokazala, da je skoro odveč izgubljeni besede nad tistim podlim šušmarstvom, ki je ob tej priliki pokazalo vso svojo onemoglost. Lepa, mirna in povsem neprisiljena zabava nam ne izgine nikoli iz spomina. Vsa čast učitelju g. Maziju, ki je stvar tako spretno aranžiral in ki se ni strašil ne skrbi, ne truda in niti tega ne, da se mu je v »narodni« gostilni odpovedalo vsled tega hrano iz **gole sebičnosti**. (O tem še lahko ob priliki spregovorimo par poštenih besed, pa ne bo treba dosti prositi!) Fej! — Ložani, zapomnimo si to žalostno dejstvo in je upoštevajmo. Malo so peruti zrasle, pa saj jih lahko vsak čas postrižemo — nič bat'! Le tako vztrajno dalje g. pevovodja in naj Vas prav nič ne strašijo tiste malenkostne drobtinice, ki delajo »različne vozle«. No, »zavozlali« homo že mi, pa prav pošteno, ker je silno veliko masla na glavi. Ampak kadar bomo pošteno odprli svojo malho in jo stresli pred javnost, bo prišla na dan marsikaka neljuba anekdotica! Tudi imen ne bomo več prihodnjic zamolčali. Brez pardona! Proti nesramnim ljudem vsa sredstva po vrsti! Prelepih pesmi, ki nam jih je zapel »Pevski klub« ta večer, ne bomo nikdar pozabili, naši otroci pa dobrega Miklavža ne in dal bog, da bi spet kmalu imeli priliko slišati ubrano petje klubovih pevcev. Predvsem pa vas prosimo, da nam v prihodnjem letu ne pozabite spet prirediti Miklavževega večera, kojega obiščemo še mnogobrojneje nego letos, pa če se gotovi hujskači tudi na glavo postavijo. S kričanjem se ni doseglo še nikoli nič za narod, ampak samo z delom! Mementote!

n **Iz Trnja pri Št. Petru** nam piše naprednjak: Slučajno sem dobil »Domoljubovo« 48. številko v roke, v kateri med drugimi neslanostmi dopisnik napada »Slovenski Dom«, češ, da grdo obrekuje Trnjane, da so Trnjani tolovaji itd. Glede tega se »Slovenskemu Domu« pač ni treba opravičevati, ker ga je že deželna sodnija opravičila. — Čudno pa je vendar le to, da se večinoma poboji in pretepi vrše po klerikalnih vaseh. — »Domoljub« ščuje Trnjane, da jih »šentpeterski« liberalci obrekujejo javno s tolovaji. Nadalje piše, da tudi letos ni bilo, ko je več gospodarjev pogorelo, nobenega blizu iz Št. Petra. Trnjani in Šentpeterčani žive že od nekdaj v prijateljstvu in podpira vsaka vas drugo v potrebi in v nesreči ter ji priskoči na pomoč. Tako so bili tudi v tej nesreči

Šentpeterčani prvi na pogorišču v Trnju. Ako bi teh ne bilo takoj na mestu pogorišča, lahko trdimo, da bi bila mogoče vsa vas zgorela. Gasili so Šentpeterčani vso noč, klerikalci pa so se pretepali po gostilnah, kar zamore potrditi tudi gospod kurat v Trnju. Naj se v drugič »Domoljub« bolje prepriča o resnici ter naj ne ščuje Trnjanov proti sosednim vasesm. — **Trnjani.**

Novice iz Žirov.

n **Telovadno društvo »Sokol«** priredi na novega leta zvečer igro »Revček Andrejček«, ki bo, kakor se kaže po predpripravi, jako fino naštudirana in bo nudila našemu občinstvu izreden vzitek. Želeti je kar najobilnejše vdeležbe, da tako občinstvo poplača obilen trud, ki ga imajo igralci, predno naštudirajo tako težke uloge. G. Filip Ganter priredi za ta večer kavarno v »Sokolskem domu«.

n **Kmetijska podružnica** je imela v nedeljo 12. t. m. svoj redni občni zbor. Udeležilo se ga je le polovica članov. V načelstvo so bili izvoljeni po večjem vsi stari člani. Kakor kaže, se udje ne zmenijo dosti za podružnico; radi tega tudi ni tistih uspehov, kakor bi morali biti. Drevesnico, ki jo oskrbuje g. Ivan Kačič št. 6, ki je dovršil tudi kmetijsko šolo na Grmu, je lepo urejena in vestno oskrbovana; ker obstoji le še par let, zato se iz nje ne more oddati toliko drevese, kolikor bi jih udje želeli. Tudi je za našo obširno občino premajhna. Ker pa ima podružnica še nad 800 K dolga, se ne more kar naenkrat razviti, upati je vendar, da se počasi razvije. Ako bi se kmetovalci z veseljem oprijeli podružnice, bi lahko marsikaj koristnega nabavili. Pridelke in potrebščine bi skupno prodajali in kupovali, prirejali bi gospodarska posvetovanja in poučna predavanja, pri katerih bi se skupno gospodarsko-strokovno izobraževali in vsodbujali drug drugega k umnejšemu gospodarstvu. Lahko bi si potem omislili tudi razne koristne naprave in stroje, katerih so posamezniki ne morejo nabaviti. No, pa pravijo, »da se tudi počasi daleč pride«, skokov ne moremo delati, sčasom bo že kaj bolje.

n »**Miklavžev večer**« so priredili v »Sokolskem domu« na veliko radost mladine kakor tudi odraslih, ki so se prav od srca zabavali, zroč pred sabo mladi naraščaj, kako prosi, se boji in raduje nebeških darov, ki so jih delila tri »nadnaravna bitja«, Miklavž, angelj in hudič. Umljivo je, da tudi to ni ugajalo našemu mladino-ljubu Pavlu P., ki je potem radi tega podil otroke iz šole. Pretepavati se jih boji, ker je baje imel tudi pred deželno sodnijo opraviti radi njih.

n **Tudi mrličje pokopaviti** ne sme, kdor ni klerikalec, tak sistem je vpeljal Perko. Nedavno je bil za pogrebe nek »novovaški« socialista, ki se noče klanjati poveljem s prižnice. Ko ga je kaplan opazil, je za-

klical v »sveti jezi«: Ako bo on zraven, pa jaz ne bom opravil »molitvic«. Na prigovarjanje drugih ljudi je omenjeni mož odstopil, da je kaplan opravil svoj »dominus vobiskum«.

n **Praktični so res duhovniki**: Kadar se pobira bera, takrat so dobri vsi naprednjaki, socialisti, anarhisti, brezverci in framazoni, po načelu »človek mi smrdi, pa groš mi diši«. Drugače pa smrtno sovražijo vse, kar ni z njimi. Splošno je znano, kako skoro vsi duhovniki pri štolnini prekoračijo postavno določene mero, da si so za vsako neznatno opravilo dvojno in trojno plačani. Ljudje naj bi vendar v praksi posnemali te veroučitelje, kako se znajo boriti za svoj lastni blagor.

n **Iz Žirov** nam piše somišljenik, ki je bil te dni slučajno tamkaj: Te dni sem bil v Žireh. Stopil sem v neko gostilno in slišal razgovor par možakov o žirovski šoli. Pravili so, da kaplan Perko otroke v šoli pretepava in celo iz šole podi domov. Mislil sem, da so v Žireh otroci tako poradni, a izvedel sem, da le radi tega jih kaplan pretepava, ker so otroci s starši šli na Miklavžev večer v »Sokolski dom«. Izvedel sem tudi, da Perko hodi v šolo podučevati veronauk večinoma le po kaki sokolski veselici, da zamore potem kaznovati tiste, ki so se udeležili, četudi s starši te prireditve. Drugače se veliko ne zмени za veronauk. Nekega dne je baje celo namesto veronauka razkladal v šoli o nekem paru v Trstu. Vprašamo: Kaj naj očetje pričakujejo od svojih otrok, ako se jih tako vzgojuje in poučuje?

Novice iz Planine pri Vipavi.

n **Lažnjivi kljukec** zopet meša otrobe po svojem trobilu. Nesramnež zopet skriva svoje pravo ime, skriva se kot hudodelec, ki ve, da je zakrivil zločin. Na zadnji naš poziv, naj se lažnjivec podpiše, se je podpisal: »bivši liberalce«. Torej lep breznačajnej! Ali kdo je tisti »bivši liberalce«? Morda Pintarjev Tone, morda Jože Bužcov ali Danijel od Marcev? Nam se dozdeva, da je to bivši »špeglar«, ki ima svoje pisarne po Zaborštu. Doktor Tone mu leži zelo v želodec.

n **Da smo priredili veselico s plesom** brez županovega dovoljenja, ne gre Šušteršičevi zabiti ovcu nikakor iz glave. Tolaži se še s tem, češ, veselica se je ponesrečila, ter čenča o neki blamaži pred vipavskim sodiščem. Na tako budalo, kakor je dopisun »Domoljubov«, se sicer ne oziramo, vendar naj bacek pazi, da ne doživi sam blamaže pred sodiščem. Pač se pa utegne zgoditi opravljuvcu, da mu bode g. sodnik prisiljen dajati nauke, kako se poroča v časopise! Ali se ne spominjate blamaž, ki ste jih doživeli, ko ste se lotili nekega moža in ga kazensko preganjali? Kaj takega utegnate še doživeti!

n **Naš Kara Mustafa** oblega narodno trdnjavo Ojstri Vrh. Obkolil jo je, ali, o

strah in groza, oblegancem se bliža pomoč. Za hrbotom so jim namreč pričeli graditi novo trdnjavo v podobi društva: »Draga«. Obkoljen je sam Kara Mustafa, kako se bo rešil? Novemu bratskemu društvu pa želimo mnogo najlepših uspehov ter mu kličemo neustrašeno: naprej!

Somišljeniki, narodnjaki, naročajte in širite „Slovenski dom!“

Ameriške novice.

a Veselo in žalostno. Francu Cerarju v New Yorku je na pomrznjeni cesti spodrsnilo tako, da je padel ter si zlomil levo roko. — Poročil se je v Readingu, Pa. Ivan Košmerl z Ano Barantin iz šmihelske fare in Josip Penič iz Dalmacije s Terezijo Grebenc iz Mokronoga.

a Ponesrečil se je v Clintonu, Ind. dne 14. nov. rojak Franc Pirc. Peljala sta se omenjenega dne z rojakom Andrejem Ladihom dve in pol milj daleč od mesta na farma, da si nakupita seno par prašičev. Ko sta se vračala proti domu, ju je zadela nesreča. Ko sta prišla do prelaza železniškega tira, pridrdra osobni vlak in podere Ladihovega konja in ga vleče za seboj. Ladiha je skočil z voza, Pirc pa je prišel pod njega, predno je mogel strojevodja vlak ustaviti. Zlomilo mu je levo roko in ga ranilo na glavi in životu. Ladihi je ubilo konja in polomilo voz, tako, da imata oba veliko škodo.

a Umrl je v Jolietu Ill. dne 22. novembra Ivan Hren v Silver Cross bolnišnici. Ponesrečil se je pri delu v jeklarni, v takozvanem »rod mill« oddelku. Počila je namreč velika parna cev in vroča para je nesrečnika tako hudo ožgala, da je teden dni pozneje umrl v bolnišnici. Naj v miru počiva!

a O nesreči v rudokopu v Cherryju piše Josip Brglez to - le: Gotovo je vsem rojakom po Zedinjenih državah znano o veliki katastrofi, ki se je pripetila v Cherryju. Kakor se zatrjuje, je pri katastrofi moralo pustiti svoje, po lastnikih premokopa malo cenjeno življenje čez 400 premogarjev. Natančnega števila pa najbrž nihče ne ve in ga ne bo mogoče nikdar dognati, tako vsakdo zatrjuje. Znano je tudi že rojakom, da so teden dni po nesreči dobili 21 živih premogarjev, katerih je pa eden umrl, ko so ga prinesli na površje, tako, da je od vseh premogarjev — od čez 400 — 20, ki so ostali pri življenju. Znano je že tudi rojakom, da je v tem smrtnem žrelu pokopanih 19 Slovencev. Dne

23. novembra rano zjutraj so dobili na površje prvega Slovence z imenom Ivan Kenig, ki je bil še živ, dasiravno je bil v rovu 10 dni, je še šla pri njem žepna ura, ki jo je imel v žepu, po preteku pol ure je pa umrl. On je doma z Vrhniko in je spadal k društvu sv. Družine št. 5 K. S. K. J. v tukajšnjem mestu. Društvo mu je priredilo lep pogreb dne 25. novembra. Zapušča v stari domovini ženo in 6 otrok. Žena je odšla v staro domovino preteklo spomlad in je sedaj pričakovala svojega moža in očeta kmalu domov. Istega dne so še prinesli na površje 4 Slovence, ki so pa bili že mrtvi. Vsi so bili oženjeni in zapuščajo vdove in mladoletne otroke. To so bili prvi Slovenci, ki so bili prinešeni iz rova.

a Izginil je v Chisholmu Minn. Josip Bohte iz Stopič pri Novem mestu. Dne 19. vinotoka je šel po plači v Mount Iron Lake in ga še do danes ni nazaj. Nekateri so ga par dni za tem videli popivati, a od tedaj ni ne duha ne sluha več o njem. Da bi bil kam pobegnil, je skoro neverjetno, kajti njegovi znanci trdijo, da ima nekje tukaj še prihranjene novice in pri družbi polmesečno plačo na dobrem. Zginil je torej na nedognan način kakor kača.

a Iz Chisholma poročajo: Z veseljem Vam poročam, da se je tukaj ustanovila zadnje dni podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v pomoč in obrambo obmejnim rojakom v starej domovini, s tem, da podpira ondotne slovenske narodne šole, za katere se mačeha Avstrija ali nje vlada kaj malo briga. Takoj prvi dan se je vpisalo v to podružnico nad 20 članov. Upamo, da se bode to število med zavednimi chisholmskimi rojaki kmalo podesetorilo. Za to dobro in koristno narodno stvar vneti so tukaj skoro vsi rojaki in rojakinje, za kar jim gre vsa čast.

a Škofova brošura v Ameriki. »Glas Naroda« je nekdo vprašal, če bi ne kazalo razpečavati škofovo brošuro. Uredništvo mu je odgovorilo tako-le: V razpečavanje brošure Vam ne svetujemo, kajti razpečavanje je v Avstriji dovoljeno, tukaj pa, mislimo, da bi ne bilo, dasiravno prihaja od samega škofa Bonaventure. Imeti neprilike radi kakega avstrijskega škofa, ki tako razuzdano piše, se pa nikakor ne izplača. V ostalem pa naši ljudje v Ameriki itak vedo, kako se jim je zadržati, in ne potrebujejo nikakih nasvetov, pa gotovo najmanj od kakega škofa, ki itak ne more imeti »lastne skušnje«.

a V staro domovino so se vrnili: Anton Papež iz Clevelanda, Ohio, v Žužemberk; Mihael Kostka iz Milwaukee, Wis., v Krakov; Matija Zarnik iz Salida, Colo., v Suhadolje; Ivan Kinkela iz Cumberland, Wyo., v Matulje; Fran Hribernik iz Eveleth, Minn., v Polhov gradec; Anton Žele iz Trinidad, Colo., v Št. Peter; Ivan Adamič iz Eveleth, Minn., v Rubije; Ivan Jerovšek iz Cleveland, Ohio, v Domžale;

Marija Grgič z otroci iz Cleveland, Ohio, v Bazovico; Fran Molek iz Cleveland, Ohio, v Ljubljano; Fran Žur iz Fan, Colo., v Št. Jernej; Vinko Demšar in Ivan Gantar iz Somerset, Colo., v Škofjo Loko; Josipina Butara z otrokom iz Conemaugh, Pa., v Ljubljano; Ivan Cekar iz Joliet, Ill., v Trebelno; Josip Tomažič iz Joliet, Ill., v Reko; Matija Miklavčič iz Moon Run, Pa., na Vrhniko; Anton Sankovič iz Bessemer Pa., v Žejano; Fran Sedej iz Willock, Pa., v Cerkno; Josip Stepar, Josip Šercelj in Fran Zupančič iz Cleveland, Ohio, v Ljubljano; Josip Pavlin iz Chicago, Ill., v Trebno; Sr. Urečar iz Duluth, Minn., v Škofljico; Vincenc Lumpert iz Diamondville, Wyo., v Novo mesto; Josip Sudar in Grga Sudar iz Rugby, Colo., v Bršanje; Peter Stimac iz Crested Butte, Colo., v Veliko Drago; Fran Jurinič iz McKinley, Minn., v Petrovino.

a Slovenski kandidat v Ameriki. Iz Huntigtona, Ark., javljajo, da se v decembru vrše v imenovanem mestu in sicer v 12. distriktu volitve novih uradnikov. Med kandidati nastopi tudi Slovenec Anton Storič, ki bo nemara tudi izvoljen.

Bratom v daljni Ameriki.

Velik korak naprej v boju za obstanek slovenskega naroda smo storili s tem, da so v ta kruti, težki boj energično posegli tudi naši bratje onkraj morja. Kar je bilo še pred leti nemogoče, kar se nam je zdelo samo kakor sanje, to so naši Slovenci v novi, daljni domovini sedaj uresničili ter pokazali tako, da čutijo z nami, da trpijo z nami. Mnogo, mnogo let je že minulo, ko so neštivilne množice zapuščale svoj dom, svojo zemljo, ter šli iskat v daljne nepoznate dežele svoj vsakdanji kruh, šli bojevati težak boj za obstanek, kateri jim je bil v domovini radi prežalostnih razmer, v katerih živimo Slovenci vsled nemškega pritiska, nemogoče. Govori se že o tisočih Slovencih, ki režejo grenak, s krvavimi žulji zasluženi kruh daleč od svojece, od očeta, matere, sester, daleč od domače hiše — v tujini, za nedoglednim morjem. A vzlic temu, da nas loči to morje, da nas loči taka daljjava, vendar je prodril glas pod težkim nemškim jarmom vzdihujoče domovine k njim in oni, ki si težko prislužijo vsakdanji kruh, so se vzdignili in položili že marsikatero lepo vsoto na oltar domovine. Vendar — ta daljjava, težak boj, ki ga bojujemo v naši domovini, žalostna usoda naših rojakov v domovini, ki ječi pod težkim jarmom, so nam dovolili premalo časa, da bi se zamogli bolj brigati za naše brate v daljni domovini, in tako so bili sami sebi prepuščeni, čeravno tvori njih število danes že važen procent celega naroda. Nazadnje

se je še večina v domovini sprijaznila z žalostno mislijo, da je ta del našega ljudstva v daljni Ameriki izgubljen za naš narod, da je ta izguba neizogibna in radi tega je bila brezbržnost za naše rojake v novi domovini toliko tudi večja, brez ozira na težko, globoko rano, katero bi zadobil slovenski narod z izgubo tega velikega dela našega ljudstva. In ako bi se to tudi moralo tako zgoditi, ne bila bi ta brezbržnost velikega dela našega ljudstva opravičljiva, ampak ravno narobe, naša čast in korist slovenskega ljudstva nam jasno kaže, da moramo — in je naša dolžnost — vse, vse storiti, da si ohranimo te naše brate v daljni domovini, da jih še bolj tesno navežemo na njihovo staro domovino, katera zadobi krvavo, globoko rano, ako izgubi tudi le enega teh naših bratov. Tu je treba odstraniti vse, kar nas je dosedaj še delilo, treba nastopiti ravno cesto k tesnejšim stikom, kateri naj bi navezali srce in misli naših rojakov na našo skupno domovino in tako njihovo usodo tesno združiti z našo. Naši bratje v Ameriki so že vzdignili svoj glas — pokazali so že mnogokrat, da čutijo z nami. Marsikom so stopile solze v oči, ko je čital o darovih, ki jih pošiljajo iz daljne Amerike naši častitljivi matički »Družbi sv. Cirila in Metoda«. Kajti vsak je bil prepričan, da je to trdo zaslužen denar. V zadnjem času nas je pa pred vsem iznenadilo organiziranje slovenskih Amerikancev, da bi tako še več lahko prispevali za svojo staro domovino. To so dejstva, ki nam jasno pričajo, kako vroče ljubijo oni še staro domovino in se ne vstrašijo ne truda ne dela, samo da bi zamogli položiti majhen dar na oltar domovine. Niso še izgubljeni za nas, kakor to razglašajo krivi proroki po naši domovini — oni čutijo že z nami, zatorej preč z vsemi takimi mislimi, združimo se tesneje, dalja nas ne sme več deliti, naši stiki naj bodo kolikor mogoče pristrčni, pridobiti moramo za veliko idejo slovensko bogatega i revnega Slovence v daljni Ameriki, odpreti mu svoje srce, svojo dušo. To je naša sveta naloga vseh, ki se oklepamo tesno »Družbe sv. Cirila in Metoda«, saj je ona edina, ki nas združuje vse Slovence pod eno streho, z enako ljubeznijo. Bratje v daljni domovini, organizirajte se, obračajte se zaupljivo k nam, bratsko in pristrčno Vam hočemo stati na strani — Vaš boj bodi tudi naš in narobe. Na zdar!

Konserviranje lesa.

Lojze Lušin, tehnik.

(Dalje.)

Opazka: V prejšnjem odstavku tega spisa je bila pomotoma izpuščena IV. metoda konserviranja: ako odstranimo iz

lesa lahko razkrojilne sestavine soka, in sicer:

- Ako izlužimo les z vodo,
- ako ga prekuhamo,
- ako izrinemo sok s hidrostatičnim pritiskom,
- ako izrinemo sok, da stiskamo les.

Sušenje lesa. Ta način konserviranja je najstarejši. Dandanes se uživa največ pri izdelovanju različnega pohištva, ki v takih slučajih tudi popolnoma zadostuje; ni potreba, da se poleg tega poslužuje še kakega drugega načina konserviranja, kajti že ono samo, t. j. sušenje podaljšuje precej dobo trpežnosti lesa.

Posebno pa je važno, ako je bil les pravilno, torej dobro sušen, da se potem lesni izdelki ne zvijajo, zvežijo, osušijo in ne razpokajo.

Tako vidimo pri mnogih poslopih okna, vrata polna razpok, ki se tudi težavno zapirajo in odpirajo; v zimi pa se more doživeti šele mnogo neprijetnosti, vsled mraza in prepaha. Tudi pri podih je opaziti čestokrat široko zevajoče špranje med posameznimi deskami, v katerih najde raznovrstna nesnaga svoj prostor in je obenem varno zavetišče bolezenskih kali in drugih organizmov. Enako se godi z ostalim pohištvom: zvije se in osuši, kateri proces se vrši s praskanjem in pokanjem.

Vsemu pa je krivo to, ker se je pri stavljenju porabil nezadostno sušen les. Potem, ko služi že svojemu namenu, se šele zadostno posuši, oziroma osuši, zveži in razpoka, kar ima tudi svoje slabe posledice.

Drugače je zopet z lesom, ki ne pride v dotiko z zrakom, ter ne more zgubiti svoje mokrote, kakor n. pr. pri kolih, zabitih v zemljo: les začne polagoma gniti, postane trhel in kmalu se mora zamenjati.

Take neprijetne prikazni nas torej podučujejo, da naj bo les dobro posušen, predno nam more pri mnogovrstnem izdelovanju zadovoljivo koristiti.

Sušenje lesa se vrši na dva načina: naravnim ali umetnim potom.

Sušenje lesa na **naravni način** obstoji v tem, da ga pustimo ležati dalje časa na zraku, a seveda pod streho.

Sušenje na **umetni način** se vrši v sušilnicah, t. j. v zaprtih, razgretih prostorih.

Naravno sušenje lesa traja navadno dolgo časa: mesece, leto, včasih celo več let. Doba sušenja pa je odvisna od mnogih razlogov. Eden skoro glavnih je čas, v katerem se les seka; na to se je treba veliko ozirati.

Najpripravnejši čas za sekanje je zima. V tem času sekan les vsebuje najmanj vode, ki je glavni del soka. Množina soka se ravna tudi po starosti, lesni vrsti in trdodi lesa: mlajši les je bogatejši na soku,

pri trdem lesu je to nasprotno. Pri mehkem lesu listnatega drevja znaša množina soka poprečno 45—53%, pri lesu iglastega drevja 54—60%; trd les listnatega drevja 34—41%.

Višje številke v odstotkih se doseže v mesecih: prosinec, svečan, največ pa v sušcu. V naslednjih mesecih: v malem travnu, v velikem travnu in rožniku je opazovati vpadanje soka, temu sledi zopet naraščanje v mesecih mali srpan, veliki srpan, kimovec; končno zopetno vpadanje vinotoku, listopadu in grudnu. V jesenskih in zimskih mesecih se sok v deblu zgosti, tok soka skoraj preneha, spomladi pa začne svoj novi tok.

Spomladi posekano drevo pustimo ležati toliko časa, da se razteče sok iz debla v veje in vejice ter se končno zniči pri razvijanju mladega listja. — Znano je, da ohrani posekano drevo še precej časa, velikokrat cele dobe svoje življenjske moči: sok v deblu še nadalje cirkulira in prehaja iz debla v male dele. — Torej čakamo toliko časa, da mlado listje ovne in polagoma odpade in sedaj se očisti deblo vej in odseka vrh.

V jeseni posekano drevo se takoj oklesti.

Sekanje v zimski dobi je priporočljivo tudi radi tega, ker je les v tem času varen pred raznimi napadi mikroorganizmov in drugih nepridipravov; gnitje in druge bolezni se težko pokažejo, kajti razni faktorji zimskega časa jih krepko zadržujejo.

Nasprotno pa začno v drevju, sekanem v poletju, vreti soki, kar pospešuje gnilobo, gobavost in bogato naseljevanje škodljivcev lesa iz živalskega in rastlinskega sveta.

Ako želimo vedeti, v katerem času je bil kak les sekan, je lahko mogoče, in sicer velja sledeče navodilo: v zimskem času se nabere v stanicah lesa mozek v obliki zrn ali v podobah malih črt; mozek ima lastnost, da se vijoličasto pobarva, ako učinkujemo nanj z jodom.

Pomočimo torej pročelje v zimi sekanega lesa z jodovo raztopino, tedaj se pokažejo na rumenkastem ozadju izrazito temnejše črte, kar je povzročil jod. — Pri lesu, sekanem v poletju, se to komaj opazi.

Na posekano deblo moremo paziti, da mokrota iz njega prehitro ne izhlapeva. Deblo dobi navadno razpoke, včasih celo številne, ki segajo večkrat globoko proti sredini. V take razpoke pa se lažje naselijo mnogi lesni sovražniki in tudi mokrota najde hitrejše pot do notranjosti lesa. Prehitro sušenje zabranimo, da pustimo deblo na kratek čas v lubju, ki je varna obrana pred nepovabljenimi gosti ali ga olupimo le deloma, navadno po dolžini v podobi vijaka. — V tem oziru pa najdemo v krajih klimatičnih posebnosti tudi posebne metode.

Naravno sušenje traja precejšnje dobo, ki je pa zopet različna in večja, čim

obsežneje v premeru in daljše je deblo; drugačna, ako se les suši v lubju ali brez lubja, ako je les trd ali mehek. Tudi kroženje zraka, njega toplota in stopnja vlažnosti vplivajo mnogo na sušenje lesa. Največje izhlapevanje se vrši na čelni strani in mnogokrat je potrebno, da zamažemo čelo z glino ali z degetovo prevleko; veliko manje izhlapeva les v radialni smeri, t. j. iz sredine na zunaj.

Da se les hitreje suši, ga prerezuje mo na več kosov, ako to ne zabranjuje namen, kateremu služi les; dalje ga razžagama v trame, debelejše ali tanjše deske itd. ali ga razcepljamo.

Les, katerega se hoče naravno sušiti, se mora hraniti na zavarovanem, suhem in zelo zračnem kraju. — Solčni žarki suše prenažno in enostransko, dež pa zadržuje pravilno sušenje: zato naj bo spravljen tak les pod streho. — Les se zloži na podkladkih v vrste, eno vrh drugo; obsežnejši kosi pridejo v dolnje vrste, nad katerimi se vrste vedno drobneji.

Zlaga naj se tako, da je presledek med posameznimi kosi v vrsti, kakor med vrstami samimi; zato položimo med vrste povprečno podkladke. Zraku je sedaj mogoče vsak posamezen kos od vseh strani obkrožiti. Dobro je, da les s časom preložimo.

Tako je mogoče les osušiti na 10% mokrote.

(Dalje prihodnjič.)

Gospodarstvo.

gd Kako se pokončujejo ogrci? Pri pokončavanju ogrcev nam sicer pomagajo razne divje živeče živali. Škorci in vrane jih zasledujejo z veliko srditostjo in zemlja je včasih luknjasta vsled kljunov teh ptičev kakor kakšna rešeta. Tudi krt rad zoblje ogrce, netopirji pa hrošče, vendar vsi ti sovražniki tega škodljivca niso vstanu popolnoma premagati. Toda mora tudi kmetovalec sam misliti na to, katerih sredstev bi se naj posluževal, da bi tega škodljivca kolikor mogoče iztrebil. Uspešna sredstva so sledeča: 1. Najizdatnejše sredstvo za pokončevanje ogrcev je pač neovrgljivo kajnit. Kajnit je umetno gnojilo, ki vsebuje hranilno snov kalij ter ima razun pokončavanja ogrcev še dobro lastnost, da se z njim ob enem travniku tudi dobro pognoji. Na en oral (=1³/₄ orala) se naj potrosi 500 do 700 kilogramov kajnita v jeseni, ali pa še tudi v spomladi, hitro ko se je zemlja otalila. Kajnit se raztopi v zemlji in močna snov kalij, ki je v kajnitu, umori ogrce, travi pa hasni. Pri tej priložnosti se še naj da zemlji tudi približno ista množina Tomasove žindre ko kajnita, da dobi trava popolne hrane. 2. Nadalje se pokončujejo ogrci tudi s tem, da gonimo pridno živino na pašo. Hro-

ščeve samice ležejo jajca najraje na travnikih z rahlo zemljo, torej pohodi pasočča se živina veliko število hroščev in ogrcev. 3. Ob času, ko ležejo samice jajca, se naj travniki pridno branajo (po trikrat na teden). S tem delom se tudi pokončava mrčes ter se ovira pri plodu. 4. Mnogo ogrcev se pokonča tudi pri oranju. Orje pa se naj pri lepem solnčnem vremenu, kajti ogrci poginejo kmalu, če so izpostavljeni solnčnim žarkom. Stari preorani travnik naj služi potem kot polje; iz drugega, mrčesa čistega polja pa se naj napravi nov travnik, kateri se naj poseje z ovsenico (pahovko) in sicer vsled tega, ker imajo korenine te trave grenek okus, vsled česar jih ogrci ne uživajo radi. Mnogo pomaga pri pokončevanju ogrcev tudi namaka poleti, kjer je to mogoče.

gdSrbske gospodarske zadruga v Primorju. Da se omogoči in opomore prosvetni in gospodarski napredek Srbov v Primorju, se je osnovalo prvotno in gospodarsko društvo »Srbska zora«. Prva naloga društvu je, delovati na to, da se osnuje čimveč kmetijskih zadrug. Prva je bila osnovana l. 1901; koncem l. 1904 je bilo 15 raznih zadrug (11 rajfajzenovk in 4 Šulce - Deličevke); te zadruga so si koncem l. 1904 osnovale »Savez srpskih privrednih zadruga na Primorju«, katerega naloga je, da vrši pregledovanje zadrug in da štiti njih interese. Letos je imel ta »Savez« svoj »II. zbor zadrug« v Kninu. Udeležilo se ga je po odposlancih 32 zadrug. — V »Savezu« je bilo koncem minolega leta 22 zadrug, tekem poslovnega leta 1908/9 jih je priraslo še 8 in pristopila je tudi ena — ribarska. Zadruga imajo 55.986 dinarjev hranilnih vlog od 429 vložnikov, vsaka prilično 3733. Zadruga (13) dolgujejo denarnim zavodom 57.751, torej vsaka 4443 dinarjev, odnosno en združnik 48 dinarjev. Članski deleži znašajo 30.884 dinarjev.

gd Slovenska bančna filijalka v Sarajevu. Ljubljanska kreditna banka je ustanovila v Sarajevu svojo filijalko, ki že posluje. Intresentom, ki imajo kupčijske zveze z Bosno in Hercegovino, priporočamo, da se poslužujejo domačega denarnega zavoda. Uradnika sta marljiva naša člana g. Vlach in g. Gruden.

gd Direktni davki v Avstriji l. 1907. Statistična centralna komisija je objavila pregled direktnih davkov, ki so se plačali leta 1907. Realni (zemljiški in hišni) davek je znašal 155,215.443 K, pridobnina 97,748.566 K, osebna dohodnina 65,295.838 kron, rentnina 12,731.548 K, davčne izvršilne pristojbine z zamudnimi obrestmi 3,774.126 K, skupaj 334,765.521 K. L. 1906 so pa znašali direktni davki: realni davek 150,956.592 K, pridobnina 90,482.947 K, osebna dohodnina 60,801.100 K, rentnina 11,781.860 K, izvršilne pristojbine in zamudne obresti 3,513.157 kron, skupaj 315,335.656 K. V ubožnejših delih države

prevladuje realni davek, dočim izkazuje na pr. Nižje Avstrijska le 31 in Češka 45 odstotkov skupnih direktnih davkov. V Istriji znašajo realni davki 61 in v Dalmaciji 65 odstotkov skupne vsote direktnih davkov. Na Nižje Avstrijsko odpade skoro polovica osebne dohodnine, ker je verjetno, ker je na Dunaju največ bogatašev in uradnikov.

gd Avstrijsk hranilnice l. 1907. Koncem leta 1907 je bilo v Avstriji 639 hranilnic ter je prirastlo v tem letu 14 novih, od katerih odpadejo tri na Kranjsko. — Vložni promet se je zvišal od 2.534,134.270 kron v letu 1906 na 2.746,340.880 K, torej za 212,206.610 K ali za 8.37 odstotkov. — Vložilo se je 1.363,842.329 kron, za 107,570.570 K več kakor leta 1906, dvignilo pa 1.382,498.531 K, za 104,636.040 K več kakor l. 1906. Koncem leta 1907 je bilo v hranilnicah 5.077,304.571 K vlog. Povprečno je prišlo na vsako stransko ozir. vložno knjižico 1315 K 5 h. Glede višine povprečne vložene imovine prvači Tirolska s 1557 K 24 h, ki odpadejo na eno knjižico, potem sledi Gornja Avstrijska s 1496 K 68 h, Moravska s 1451 K 5 h, Češka s 1341 K 78 h, Štajerska s 1332 K 88 h, Primorska s 1331 K 30 h, Solnograška s 1374 K 87 h, Kranjska s 1321 K 28 h, Nižje Avstrijska, Šlezija, Koroška (1114 K 86 h), Bukovina, Galicija in naposled Dalmacija z le 901 K 63 h na vlagatelja.

gd Kako se gnoji sadno drevje. Naši slovenski kraji so po večini kot vstvarjeni za sadjerejo, kateri pa posvečamo Slovenci vse premalo pozornosti. Tudi kjer kaj dajo na sadje, napravijo navadno to napako, da ne zasajajo takšnih vrst, ki imajo tržno vrednost.

Druga napaka, in zelo velika napaka je pa to, da pri nas malo kje ali pa nikjer ne mislijo na to, da bi sadno drevje gnojili, če pa že gnojijo, pa gnoje tako nepravilno, da gnojenje nič ne koristi.

Glavni pogoj za pravilno gnojenje sadja je to, da pride gnojilo res do onih korenin, ki ga morejo vsesati. To je odvisno pred vsem od zemlje. V dobri globoki zemlji sežejo drobne, lasnate korenine, ki pridejo tu v poštev, tako daleč, kakor drevesna krona. V slabi, plitki in peščeni zemlji se raztezajo te korenine le kmalu pod površjem; narava je uredila to tako, da razteza drevje korenine tje, kjer dobi potrebno hrano. V slabi zemlji korenine torej ne gredo v globočino, temveč na širjavo. Tako raztegnjene korenine imajo v goratih krajih to dobro lastnost, da branijo drevje, da ga ne poruje veter. Toda to ne odtehta te slabe lastnosti, da **potrebuje** takšno drevje **veliko prostora**, če hočemo, da bo moglo dobro roditi.

Po tem se moramo torej ravnati tudi pri gnojenju. Za to je sedaj baš **pravi čas**, če gnojimo s hlevskim gnojem. Napačno bi bilo, če bi nakidali gnoj **okrog debela**.

Gnoj moramo razmetati; če stoji drevo v dobri zemlji, kaka dva metra od debla proč, če v plitvi zemlji, pa še dalje, celo čez obseg drevesne kroné, da bi gnojilo doseglo lasnate koreninice na konci korenin, ki uživajo hrano.

Gnoj se navadno zakoplje. Še boljše je, če izkopljemo nalašč za to jame, jih napolnimo z gnojem, polijemo z gnojnico, zasujemo in zaravnamo. Najpripravnejša globočina za take jame je 30 do 40 centimetrov.

Kdor razen take pognojitve drevje še očisti, vse divje poganjke okrog debla poreže, skorjo namaže z zmesjo apna in kravjeka, spomladi pa obere gosenice, tak gospodar more mirno pričakovati bogate letine, če je drevje sicer zdravo in vreme ni neugodno.

Književnost.

k Društvo »Pravnik« v Ljubljani je izdalo v XIII. in XIV. zvezku 6. knjižico »poljudne pravne knjižice«. Knjižica obsega predpise o notarskih pristojbinah in zapovedanih notarskih spisih, uredil jo je dr. E. Volčič, sodni svetnik v Novem mestu, ter ni dvoma, da bo, kakor njene prednice, v našem narodu jako pripomogla za točno spoznavanje veljavnih pravnih določil. Knjižica stane samo 80 h in se dohva po knjigarnah in pri omenjenem uredniku. Kakor smo pozvedeli, izide kmalu po Novem letu čez 500 strani obsežna knjiga istega urednika »Zakoni o nespornem sodstvu«, v kateri bodo predpisi o notarskem redu, o zapuščinskih stvarih in civilnosodnih depozitih, z vsem kar je s temi predpisi v zvezi. Knjiga bo veljala 6 K, do 15. januarja 1910 pa jo dobe naročniki za 5 K 26 h, ako ta znesek pošljejo kar društvu »Pravnik« v Ljubljano.

k Ilustrovani narodni koledar 1910. Uredil profesor dr. Anton Dolar. Last, tisk in zaloga »Zvezne tiskarne« v Celju. Tega priljubljenega koledarja je izšel sedaj 21. letnik. Lična elegantno vezana in lepo ilustrirana knjiga obsega poleg bogate koledarske vsebine tudi zelo raznovrsten zabavni del, ki so ga poleg Ivana Cankarja spisali najbolj nadarjeni izmed mlajših pesnikov in pisateljev. Koledar lahko toplo priporočamo ter stane vezan 1 K 70 vin., po pošti 20 vin. več.

k Slovenski kmečki koledar za l. 1910. Izdala in založila Narodna založba v Celju. Uredil Vekoslav Spindler. Cena 1 K, s pošto 1 K 20 vin. Poleg koledarskih podatkov obsega ta z mnogimi ilustracijami okrašeni koledar tudi znatno število zabavnih in poučnih sestavkov, zlasti kmetijskega značaja, ki jih bo kmetijsko ljudstvo s pridom prebiral. Za nizko ceno, 1 K, je knjiga izredno obsežna in jo prav toplo priporočamo.

Vse tu naznanjene knjige se dobivajo v »Narodni knjigarni« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 7.

Vsak napredni Slovenec bodi naročnik „Slovenskega doma!“

LISTEK.

Kamen.

Orientalna povest.

Češki spisal Svatopluk Čech. — Poslovenil A. S.

I.

Neke krasne poletne noči leta 18 . . je našla carigrajska policija na ulici kamen. Ta kamen je imel, kakor se je glasila izjava strokovnjakov, podobo kocke, je bil slabo obsekan in imel odbit vogel. Tehtal je 1 libro in 3 lote, bil bolj sivkaste barve, mestoma zamazan in se potemtakem ni razlikoval v ničem od drugih kamnov, s katerimi so potlakane carigrajske ulice. Toda v ta nedolžen dogodek se je vmešala sultanova policija, ki ima, kakor veste, jako dober nos za veleizdajniške naklepe.

Turška policija ima v resnici jako hvalevredna načela, med drugimi tudi ta, da kamen, ki so ga našli kje na ulici, ni prišel tja sam od sebe, temveč ga je nekdo tja položil, vrgel, privalil, na vrvi privlekel — sploh tja spravil. Nadalje si misli policija, da je ta nekdo sultanov podanik; in ker je prepričana, da so vsi podaniki sultanovi nagnjeni k vsaki hudobiji, pride logično do zaključka, da je kamen bil tja položen, vržen, privaljen, na vrvi privlečen zaradi tega, da bi se veliki vezir, ako bi šel ponoči na sprehod, spodtaknil in si izbil levo oko in pet zob . . . Ko je policija o tem prepričana, išče krivca in pri tem iskanju se ravna zopet po tistih izbornih principih: zapre do sto ljudi, ki ji ravno pridejo pod roko, jih dene na protokol in jih ima celo leto v preiskovalnem zaporu. S tem ravnanjem gotovo pokaže svojo pravicoljubnost in dalekovidnost, in, ako se nahaja med onimi za eno leto zaprtimi krivci, je dobro, če se pa ne nahaja, je tudi dobro . . . Toda tokrat je imela carigrajska policija nepobitne vzroke, uveljaviti voje principe. Poznala je namreč človeka, ki je imel velikanski nos in bradavico na njem, rdečkasto, razmršeno brado, zamazan in zmečkan turban in je bil sploh takšen, kot da je on tisti sumljivi kamen položil na tla. —

In okoli tega človeka je policija razprostrla svoje mreže . . .

II.

Jusuf Ali se je prebudil in se prijel za nos. Sicer ni imel nobenega vzroka, to storiti, resnično ne: storil je pa to vsak dan, kakor hitro se je prebudil. Nedvomno je upal, da bo nekega jutra izginila bradavica, ki mu je popolnoma nesimetrično in nerodno čepela na zakrivljenem nosu. In tako je otipaval vsakokrat . . .

Jusuf Ali se je torej prijel za nos, napravil kisel obraz in potrkal s peto trikrat po steni.

Na to znamenje so se nalahno odprla vrata in po prstih se je prikradel v sobo suh zamorec. Eno roko je pomenljivo položil na široka usta, v drugi pa je držal skodeljico kadeče se kave.

»Kdo je?« mu je zašepetal Jusuf.

»Tisti stari čevljar, mislim.«

»Naj mu Alah ne dovoli uživati rajskih sladkosti!«

Otrok je postavil kavo na obledelo preprogo pred odgrnjenim gospodovim divanom in začel tlačiti dolgo turško pipo z dobrim turškim tobakom.

»No, ali je še tam?« je zašepetal Jusuf.

Otrok mu je podal natlačen čibuk in odšel tiho v predsobo, kjer je pogledal skozi ključavnico.

Nekaj časa je napeto gledal, potem se je pa obrnil in odgovoril glasno:

»Ni ga!«

»Slava Alahu!«

Moram pripomniti, da Jusuf Ali iz raznih razlogov ni bil prijatelj jutranjih obiskov. »Zakaj ne prihajajo opoldne ali pa zvečer!« se je jezil — seveda ni bilo Jusufa Alija opoldne in zvečer nikoli doma.

»Kakšno vreme je zunaj?« je vprašal Jusuf, ko je posrkal kavo.

»Nebeške zatvornice so odprte!«

Jusuf si je zadovoljno pogladil rdečo, razmršeno brado. Dež je bil namreč njegov element. Kadar je gost naliv umival vitke stolpe carigrajske in je vse ljudi zapodil v varen talisman proti svojim jutranjim Jusufov zamazani turban po zapuščenih ulicah. Mogoče, da je smatral tak naliv za varen talismom proti svojim jutranjim posetnikom, da ga ne primejo na ulici. — Bog ve! To je pa resnica, da je običajno rekel, ako se je rešil pred nalivom v kako znano hišo: »To je naliv! Dobro, da sem imel na sebi star kaftan!«

Ko je torej danes slišal, da dežuje, je vstal, oblekel stari kaftan in umazani turban in odšel na sprehod . . .

Nedolgo po njegovem odhodu je prebudilo zamorca silno ropotanje iz prvega sna. Ko je odprl, je zapazil nekoliko sumljivih oseb. — Ker je mislil, da je to nekak prirastek k jutranjim posetnikom, jim je hitro rekel: »Opo-o-oldne ali pa zvečer!«

Toda, prej, ko se je nadejal, so ga zgrabili in ga izvlekli na ulico. Potem pa so pregledali nesrečnega Jusufa Alija ponižno pohištvo.

O, policija turška! O!

III.

O, policija turška! O!

O njen iznajdljivi poglavar, Mahmud, ti svetilka poštenjakov, ti senca zločincev, ti bistro uho sultanovo, ti zaščita vseobčne varnosti, ti tajno pero državnega aparata, brez tvoje vednosti ne sme niti solnce vzplamteti nad mošejami carigrajskimi.

Kdor še ni videl redarja, kako ponosno vzdigne glavo, kako mu zaiskri oko in kako zatleskne s prsti, kadar mu samo tvoje ime zadoni na uho: ta pač ne pojmi tvoje veljave, o policija turška.

Kdor tešen videl na prhajočem žrebu arabskem, s smaragdnom na svilenem turbanu, z redovi na prsih in damascenko ob boku, kadar, jahaje po trgu carigrajskem, visoko mršiš obrvi, kot da na njih počiva cela otomanska država: ta te sploh nikoli ne zapazi, niti v množici tvojih ti podrejenih uradnikov, niti v tvoji pisarni, izvzemši, ako bi mu Alahova naklonjenost odmaknila neprodorne stene tvojega harema. In ako bi ne oslepel od bleska dragega kamenja, zlatih zaponk in uhanov, dobil bi pri pogledu na božanstveni mir, s katerim zaviti v oblake dima, srkaš hladeči šerbet, gladeč si s prsti snežnobelo brado, trdno vero v tebe kot posebljeno policijsko mo drost, ki v zavesti svoje neprekosljivosti niti s senco skrbi ne omrači svojega čela...

Naklonjenost Alahova mi je dovolila, da pogledam skozi stene v Mahmudov harem. Spi: vitek deček rjavorumenkaste barve v snežnobeli halji kleči ob njega glavi in odganja od njega vsiljivi mrčes in pazi, da ga kdo ne vzbudi iz razkošnih sanj...

In tam na perzijskih preprogah so se s prekrizanimi nogami vsedenjegoveodaliske v pestri venec. Ali veste, kakšno je življenje v haremu? Tukaj vidite odlomek te dolgočasnosti. Turške žene si ne kratijo časa z različnim delom, kot naše dame, one ne šivajo, ne kuhajo, ne skrbje za vzgojo svojih otrok; glej, tu sede v sladkem brezdelju, pije kavo in se zabavajo s pogovarjanjem. In kakšen je ta pogovor? Mislite, da so njih vsebina razne izkušnje, potrebe naroda, lepa literatura, vzgoja otrok: o nikoli! — Predmeti tega govorenja so dragotine, zabave, slabosti mož in predvsem in v prvi vrsti obiranje neprisotnih, klepetanja in sama klepetanja.

Toda kje je Fatima? Kje je luna med zvezdami? Ah, tam v svoji sobici odeta z lahkim musulimom sedi ob oknu in pogleduje zdajpazdaj na pusto ulico. Kaj so vzplavale njene misli na prag tihe kočice, kjer je kot dete sedela in poslušala mračno šumenje vodopadov ali pa opazovala

skalnega orla, kako obletuje nepristopne čeri divnega Kavkaza?

Sedaj se je zganila — oko ji je zažarelo živeje.

Na ulici pod njo se je pokazal turban; pod njim je zažarel nos z bradavico in rudečkasta razmršena brada. Ah da, Jusuf je to, verni Jusuf, ki mu niti brezkončni naliv ne more ugasiti v prsih plamena ljubezni...

Z žalostjo v očesu je Jusuf Ali nemo razprostrl roke in prekrizal na prsih v znak brezmejnega udanosti obdrgnjene rokave svojega kaftana.

»Zvečer ob navadni uri, rosa moje duše!« je zašepetalo od zgoraj.

Znova so se prekrizali obdrgnjeni rokavi in sklonil se je prepereli turban.

IV.

No, vidite, dragi čitatelji, tega dne je Jusuf Ali zginil. Njegov poslednji sled se je našel v neki zakotni kavarni, kjer si je baje trikrat dal naliti kavo in ker ni mogel plačati, je moral zastaviti svoj kaftan. Našel se je sicer še neki brivec, ki je trdil, da je k njemu prišel tisti večer podoben človek brez kaftana, mu ponudil svoj turban za to, da ga obrije, katero ponudbo je baje brivec sprejel in potem turban razrezal v obveze za svoje kliente. Toda nikdo ni hotel verjeti, da bi bil kdo Jusufa obril za njegov turban. Nadaljni koraki našega junaka pa izginjajo v neprodorni temi...

Izdajatelj in urednik Rasto Pustoslemšek.

Dr. Ivan Oražen

se je vrnil in zopet ordinira
Wolfova ulica 12, I.

Išče se

kovač

oženjen na deželo. Obenem mora voditi v svoji režiji tudi **gostilno** in malo **prodajalno** in **trafiko**. Prednost imajo oni z **malo kavcijo**.

Oglasiti se je ustmeno ali pismeno do **novega leta** pri **Bartolu Poliču veleposesniku in trgovcu v Karlovcu. (Hrvaško.)**

69 2—2

Žrčne cene v Ljubljani

od dne 11. decembra do 15. decembra 1909.

	Cena			
	od		do	
	K	h	K	h
1 kg govejega mesa I. vrste . . .	1	14	1	40
1 " " " II. " . . .	1	—	1	20
1 " " " III. " . . .	—	90	1	12
1 " telečjega mesa . . .	1	20	1	72
1 " prašičjega mesa (svežega) . . .	1	68	2	—
1 " " " (prekajenega) . . .	1	80	2	—
1 " koštrunovega mesa . . .	1	04	1	12
Prašiči na klavnici . . .	1	20	1	40
1 kg masla . . .	2	50	2	60
1 " masla surovega . . .	2	10	3	—
1 " masti prašičje . . .	2	—	2	20
1 " slanine (špeha) sveže . . .	1	80	1	96
1 " slanine prekajene . . .	1	80	2	—
1 " sala . . .	1	96	2	—
1 jajce . . .	—	9	—	11
1 l mleka . . .	—	20	—	—
1 " " posnetega . . .	—	10	—	—
1 " smetane sladke . . .	—	—	—	—
1 " " kisle . . .	—	80	—	90
1 kg medu . . .	1	20	1	40
1 piščanec . . .	1	20	1	90
1 golob . . .	—	45	—	50
1 raca . . .	—	—	—	—
1 gos . . .	—	—	—	—
1 puran . . .	7	—	10	—
100 kg pšenične moke št 0 . . .	46	—	—	—
100 " " " " 1 . . .	45	50	—	—
100 " " " " 2 . . .	45	—	—	—
100 " " " " 3 . . .	44	—	—	—
100 " " " " 4 . . .	43	—	—	—
100 " " " " 5 . . .	41	—	—	—
100 " " " " 6 . . .	39	—	—	—
100 " " " " 7 . . .	33	—	—	—
100 " " " " 8 . . .	16	—	—	—
100 " koruzne moke . . .	21	—	—	—
100 " ajdove moke . . . I. . .	39	—	—	—
100 " ajdove moke . . . II. . .	37	—	—	—
100 " ržene moke . . .	—	—	—	—
1 l fižola . . .	—	22	—	32
1 " graha . . .	—	—	—	—
1 " leče . . .	—	30	—	48
1 " kaše . . .	—	20	—	24
1 " ričeta . . .	—	20	—	22
100 kg pšenice . . .	27	—	—	—
100 " rži . . .	21	50	—	—
100 " ječmena . . .	18	—	—	—
100 " ovsa . . .	17	40	19	—
100 " ajde . . .	19	—	20	—
100 " prosa belega . . .	18	—	—	—
100 " " navadnega . . .	—	—	—	—
100 " koruze . . .	15	—	18	—
10 " krompirja . . .	4	50	5	—

Lesni trg.

Na trgu je bilo

— voz in — čolnov z lesom
Cena trdemu lesu od 10 K — h
do 11 K 50 h za m³.
Cena mehke mu lesu od 9 K — h
do — K — h za m³.

Trg za seno, slamo in steljo.

Na trgu je bilo

— voz sena 10 — 10 70
— " slame 8 — 10 40
— " stelje — — —

Mestno tržno nadzorstvo v Ljubljani.

Največja zaloga navadnih do najfinejših
otročkih vozičkov

36 25—23 in navadne do najfinejše

Žime.

M. Pakič
v Ljubljani.

Neznanim naročnikom
se pošilja s povzjetjem.

Čitatelje in naročnike našega lista prosimo, da se v vseh zadevah, kjer žele nasvetov in poduka, obračajo na uredništvo »Slovenskega Doma«, ki odpre poseben predal za vprašanja in odgovore.

V. H. ROHRMANN

(prej Jože Strzelba)

LJUBLJANA

kupuje razne rastline, korenine, rožice, semena, lubje, divji kostanj, češminjev sok, jabolka za mošt, kosti, parklje, loj itd..

ima kot lastnik tvrdke 40 24 23

M. PAKIČ

vedno največjo zalogo škafov, raznih lesenin, košar, fine žime, morske trave itd.

Loterijske številke.

Dvignjene v soboto dne 11. decembra 1909.

Gradec: 1, 12, 48, 44, 54.

Dunaj: 34, 87, 43, 15, 3.

Dvignjene v sredo dne 15. decembra 1909.

Brno: 57, 53, 52, 30, 82.

29 14—14

Z imenom

se označujejo

najboljši šivalni stroji sveta.

Dobivajo se po vseh naših prodajalnicah.

Singer Co. deln. dr. za šivalne stroje.

Kočevje. Glavni trg šte. 79.

Najkoristnejše božično darilo.

Franc Kraigher

krojaški mojster v Ljubljani

Kongresni trg št. 5 (Zvezda).

Priporočam se za izdelovanje

oblek za gospode.

Domače in inozemsko blago imam vedno v zalogi.

Cene zmerne! Delo solidno! Postrežba točna!

26 25—23

Ustanovljena leta 1868.

Absolutno pred ognjem in tatovi varne

BLAGAJNE

izvrstne kakovosti

prodaja tovarna blagajn M. Adlersflügel

Dunaj, I., Franz Josefs-Kai št. 27.

Založnik rajfajzen. zadrug itd.

43 24—22

Deset zapovedi za kmetovalca
in deset zapovedi za zdravje

lepo tiskanih, prav zastoj in franko po pošti dobi vsak, ki piše ponje od lekarnarja

Trnkóczyja v Ljubljani,

zraven rotovža. 33 25—23

Božična darila

lepa koristna in po že znano najnižjih cenah se dobijo v modni trgovini

Peter Šterk

Ljubljana, Stari trg šte. 18.

71 1—1

Izborna

češko budejeviško pivo,

katero se prodaja v prid družbe sv. Cirila in Metoda

priporoča 40 24—22

glavna zaloga češke budejeviške pivovarne

v Ljubljani, Sv. Petra nasip št. 27.

Popravila in preobleke točno in ceno.

Popravila in preobleke točno in ceno.

Najcenejše solnčnike in dežnike

domačega izdelka priporoča

12 25—23

Josip Vidmar

v Ljubljani

Pred Škofijo 19,

Stari trg 4,

Prešernova ulica 4.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Del. glavnica K 3.000.000.

Stritarjeve ulice števil. 2.

Rezervni fond K 300.000.

Podružnica v Spljetu.

Podružnica v Celovcu.

Podružnica v Trstu.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 %

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje vseh vrst po dnevnem kurzu.

52 52-16

Poštne hranilnice št. 12.921.

Ustanovljena leta 1896.

Posojilnica in hranilnica v Moravčah

registrovana zadruga z neomejeno zavezo
 pisarna v hiši št. 1 (pri Jomanu)

sprejema in izplačuje hranilne vloge ter jih obrestuje po 4 1/4 % od prvega dneva vlaganja sledečega meseca in do konca meseca, po katerem se je izplačala vloga.

Uradne ure so ob nedeljah od 1. do 5. ure ter vsako sredo od 4. do 6. ure popoldne. 22 25-23

Pojasnila se dajejo vsak dan od 8. do 12. ure dopoldne, izvemši praznikov.

Eng. Franchetti

v Ljubljani, Sodnijska ulica 2, nasproti kavarni „Evropa“
 priporoča svojo elegantno in higienično urejeno

in prodajo raznih dišav in kozmetičnih predmetov.

Svoji k svojim! 20 52-23

Notranjska posojilnica v Postojni

registrovana zadruga z omejenim poroštvom.

Posluje vsak torek in petek od 9.—12. ure dopoldne.

Obrestuje hranilne vloge po 4 3/4 % od dne vloge do dne dviga brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje sama.

Daje posojila proti vknjižbi po 5 1/2 % in amortizaciji najmanj 1/2 %, na osobni kredit po 6 %. 2 25-23

Prošnje za posojila se sprejemajo le ob torklih, posojila se izplačujejo le ob petkih.

Stanje hranilnih vlog nad 36 milijonov kron.

Rezervni zaklad nad 1 milijon kron.

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA.

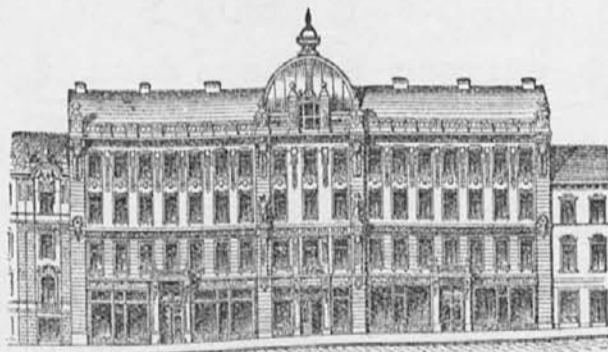
Za varnost denarja je porok zraven rezervnega zaklada mestna občina Ljubljanska z vsem premoženjem in vso davčno močjo. V to hranilnico vlagajo sodišča denar mladoletnih otrok in varovancev ter župnišča cerkveni denar.

Mestna hranilnica Ljubljanska sprejema hranilne vloge vsak dan od 8. do 12. ure popoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4 1/4 % ter pripisuje nevzdržene obresti vsakega pol leta h kapitalu.

Dne 1. in 16. vloženi denar se obrestuje takoj.

Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega in ga vlagateljem ne zaračuni.

Denar se lahko pošilja tudi po pošti.

Sprejemajo se tudi vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo.

Posoja se na zemljišča po 4 3/4 % na leto. Z obrestmi ob enem pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo skupaj ravno 5 % izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 1/2 leta. Kdor plačuje 6 % izposojenega kapitala, poplača dolg že v 33 letih. Dolžnik more svoj dolg poplačati tudi poprej ako to hoče.

Posoja se tudi na menice in vrednostne papirje.

Mestna hranilnica izdaja lične domače hranilnike proti vlogi 4 kron, ki se takoj obrestujejo. Priporočamo jih zlasti staršem, da z njimi navajajo otroke k varčnosti.

V podpiranje slovenskih trgovcev in obrtnikov je vpeljala ta slovenska hranilnica tudi

kreditno društvo.

Mestna hranilnica Ljubljanska se nahaja v lastni palači
 v Prešernovi prej Slonovi (Elefantovi) ulici števil. 3.

7 25-23

AGRO-MERKUR

osrednja nakupovalna in prodajalna zadruga v Ljubljani

reg. z. z. o. z.

Ljubljana, Janez Terdinova ulica št. 8.

Skladišče tudi v Trstu.

Agro-Merkur dobavlja svojim članom vse potrebščine za gospodarstvo ali za obrt, kakor poljedelske in druge stroje, umetna gnojila (superfosfate, tomaževo žlindro, soliter, kalijevo sol itd.), modro galico, žveplo, krmila, poljske pridelke, vse vrste semen, kolonijalno in špecerijsko blago itd.

Agro-Merkur prodaja pridelke in izdelke svojih članov.

Agro-Merkur se posebno priporoča za nakup bizeljskih in dolenjskih, istrskih, dalmatinskih in goriških jamčeno pristnih in izvrstnih vin. Cene jako nizke.

Agro-Merkur ima jako obširne in ugodne zveze; zategadelj lahko vsakomur jako dobro in hitro postreže.

2 54-23

Ustanovljena 1882.

Pošt. hranilnični račun št. 828.406.

Telefon šte. 185.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, na Dunajski cesti šte. 18, v Ljubljani

v lastnem zadružnem domu.

je imela koncem leta 1908 denarnega prometa

K 71,417.344·75

upravnega premoženja

K 17,519.983·93.

Obrestuje hranilne vloge

po $4\frac{1}{2}\%$

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

Uradne ure vsak dan

od 8.—12. in od 3.—4.

Sprejema tudi vloge v tekočem računu v zvezi s čekovnim prometom ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog dne 31. decembra 1908

kron 17,102.911·27.

Posojuje na zemljišča po $5\frac{1}{4}\%$ z $\frac{1}{2}\%$ na amortizacijo ali pa po $5\frac{1}{4}\%$ brez amortizacije. Na menice pa po 6% . Posojilnica sprejema tudi vsak drug načrt glede amortizacije dolga.

Uradne ure vsak dan

od 8.—12. in od 3.—4.

6 25-23